

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

6-hasabon pontt ór egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár ora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, december 21.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelők: Közgazdasági kilátások.
A rimassombati mandátum.
Serae Matild az orosz király ellen.
A szegény asszony holmija.
Az atheista Gárdonyi.
Szenzációk Hágából.
Korszakos irodalmi vállalat.
Ingyen kenyér!
Huszonhárom év múltán fölfedezett bűntény.
Egy nagyváradi huszárkapitány öngyilkossága.
A vasgyári halála.
Öngyilkos gyermekek.
Erkölybíró a börtönben.
Tárca: A női lélek. Irta: Kóbor Tamás.
Csarnok: A kétféle nőta. Irta: Gárdonyi Géza.

Közgazdasági kilátások.

Arad, december 20.

Pár hét múlva az összes magán- és nyilvános vállalatok lezárják könyveiket és felállítják az évi mérlegeket, melyek eredménye többé-kevésbé vissza fogja tükrözni azt a depressziót, amelyet az 1901. évben a gazdasági munka terén átélünk. Nagy veszteségekről — egyes esetektől eltekintve — nem lehet szó; sőt számos vállalat, ezek közt a pénzintézetek nagy része, nem mutat fel kedvezőtlenebb üzleti eredményt, mint minőt az 1900. évben, midőn a gazdasági tevékenység már szintén meg volt bénítva, elérni sikerült. Azonban akkor, amidőn az 1901. év

eredményei szambavétnek, egyszersmint előre kell vetni egy pillantást a jövőbe és készülni kell a jövő által megszabandó gazdasági tevékenység előkészítésére. Ez minden gazdasági intézménynek, minden vállalatnak komoly feladata, annyival inkább, mert ha a jelek nem csalnak, az 1902. év a gazdasági tevékenység terjedelmének és irányának kedvező megváltozását hozza magával. Európaszerte az a felfogás uralkodik, hogy a gazdasági válság végéhez közeledik és hogy ha rendkívüli körülmények fel nem merülnek, 1902-ben már fel lehet venni a félbehagyott vagy elodázott munkálatok fonálát.

A munkára nézve kedvezőbb jövő előhírnökéül, sőt biztosítékául kell tekintelnünk azon tényre, hogy a kormányok, a municipiumok és a nagy közönség állanak készen a gazdasági tevékenység támogatására. Soha Európában nem lépett egyszerre az előkészítés stádiumába annyi állami vállalkozás, mint napjainkban, midőn alig van ország a kontinensen, a mely vasutak, közutak, csatornák, középületek és egyéb állami befektetések céljára ne igyekeznék a pénzpiac kedvező irányzatát beruházási kölcsönök felvétele útján kihasználni. Ehhez járul, hogy a nagyobb városok is tudtára ébredtek annak, hogy a gazdaság terén is fontos feladataik vannak és mindenfelől hirt veszünk arról, hogy egyes városok a közel jövőben nagyszabású létesítmények érdekében hoznak megfelelő áldozatokat. Jó példával jár elől a székesfőváros közönsége akkor, amidőn a tojás- és fakeres-

kedelemnek Budapesten megillető piacot szándékozik biztosítani.

Es ha ekként az állam és a municipiumok megmozdulnak, táplálhatunk-e kétséget aziránt, hogy példájukat a magán-gazdasági egyedek is követni fogják. Mi bizonyosnak tartjuk azt, hogy az 1902. évben lassankint mindinkább ki fog fejlődni a gazdasági tevékenység és pedig minden irányban, legfőképp azonban az ipari vállalkozás terén, ahol igen sok hézagot kell betölteni. Elő kell tehát az érdekelt tényezőknek készülni arra, hogy a vállalkozási kedv megtalálja a maga támpontjait. A pénzintézeteknek lassankint ki kell lépni azon rezervált álláspontból, melynek elfoglalására őket a körülmények rákényszerítették és gondoskodniok kell arról, hogy a komoly vállalkozás megillető hitelt élvezhessen. Ne rémitsük minduntalan a közönséget azzal, hogy válság van, holott nincs és alig is volt, sőt ellenkezőleg, igyekezzük azt arról meggyőzni, hogy Magyarország gazdasági tevékenysége szilárd alapokon nyugszik, tehát nincs ok az eddigi és az ezentuli reális alkotások összeroskadásától félni.

Es éppen azért, hogy eddigi alkotásaink ne veszélyeztessenek, a gazdasági tevékenység terén mérsékletet tanúsítsunk. A német iparválság elénk tárja a rohamos iparfejlesztés káros következményeit, módunkban áll tehát a más kárán tanulni. Főleg pedig az egyoldalúságtól kell óvakodnunk, amelybe a többek közt Budapest beleesett akkor, amidőn a szertelen építkezési spekuláció uralta a ked-

TÁRCA

A női lélek.

Irta: Kóbor Tamás.

Hallották-e már, hogy az asszony ingatag? Hogy álnok és csalfa lény? O, bizonyára olvastak már sokat arról, hogy a nő, bár köztünk él és a pennák ezrei sercegnék viselt dolgairól, örökkön örökké rejtély, a lelke tele van kifürkészhetetlen örvénnyel, hogy az egyik percben sohse lehet tudni, milyen lesz a másikban s a nő egyénisége olyan, hogy abból sem a cselekedeteire, sem a jövődjére nézve semminemű biztos következtetést vonni nem lehet. S láthatják, hogy divatban, regényben, meg a mindennapos életben is hogy kutatják az emberek ezt a rejtélyt, pszichológiával, filozofiával, megfigyeléssel és pedagógiával. Az irodalom, meg az élet tele van a női rejtéllyel, meg a nő megbizhatatlanságával és a közmondások csupa szentigazságokat vágnak ki róla: az asszony verve jó, feieséget ne bizz másra stb.

Amit az életben látok, viszonyokat és jelenségeket, mind igazat ad a női rébuszhireknek. Izgatott engem is ez a rejtély és ó be sok analízist véttettem miatta, támogatva éles megfigyelésektől. Míg egyszer csak átláttam, hogy minden próbálkozás hiábavaló és tapaszt-

taltam, hogy amit elszórt esetekben rejtélyesnek lát az ember, az ugyanazok a viszonyok között mindig így ismétlődik, s az ember sok mindent megért, ha előszedi a természetrajzot, amit nem érthet meg pszichológiával és a alizissal.

Most azonban már ezen is túl vagyok s lemondok a rébuszfejtésről. Ellenben kérdőzem: a nő csak olyan emberi teremtes, mint a férfi, szervezete ugyanilyen, a világa is ugyanaz: miért volna éppen a lelke rejtélyesebb, mint a férfié? Him oroszán, nőtény oroszán csak egyképpen oroszán, éppen az embernél volna más a női lélek és más a férfié? Aki a nőt mega karod ismerni, tekints magadba és megtalárod. Mindössze gyöngébb a csontja és vékonyabb szövet: a véredénye. Ebből megértheted harcraképtelenségét, gyöngébb voltát a férfi hatalma irányában. De a lelke ugyanaz, ami a tied, az apádé, a fiadé. S ha mégis más, akkor annak az oka nem a nőben, hanem a férfiban keresendő, aki hatalmában tartja.

Ha én most el próbálom mondani, mit tartok a női lélekről és annak rejtelméről, de hogy is hiszem, hogy már mindenki tisztában lesz e kérdéssel és a nőt senki sem fogja többé kiszámíthatatlannak vallani. Azt se mondom, hogy magam erteném már a női lelket, csak a rejtélyt látom tisztában, talán még azt is megértettem már, hogy mi voltaképpen rejtély ebben a rejtélyben? Bizonyítani nem fogom,

mert nem tudok. Csak okoskodom és aki nem ad nekem igazat, — annak is igaza lehet.

Rövidesen: a női lélek éppen azért olyan rejtélyes, mivel miben sem különbözik a férfétől és mégis más életmódra fogjak, mint a férfit. Tanum: a multkoriban egy Koch Mária nevű fiatal embert soroztak be katonának, bár tizenkilencéves koráig leányruhában, leányképpen élt s maga sem tudta, fiú-e vagy leány. A férfilelek abszolút nem látszott ki a szoknyája alól, pedig férficsontja és férfivérérdényei voltak. És sokkal természetesebben érezte magát leánynak mint fogja magát ezután érezni bakának.

Ebben az esetben az orvosi vizsgálat derithette ki a férfi és női lélek teljes azonosságát. Meg férfítéssel is tudott az a szegény Mária igazi női lélek lenni, mert annak tartották és annak az életmódjára fogták. Már most tessék elgondolni, hogy az igazi nőt is úgy tartják, mint tartották azt a fiút. Miért volna a férfilelektől eltérő voltuk inkább a természetüknek a következménye, amikor ebben a ritka esetben tapasztaltuk, hogy a szociális helyzet, a nevelés és szoktatás nyomában is kél? Ellentétes példa is akad bőven, az a lány, akit férfisorban nevelnek, nem mutat több rejtélyességet, mint akármelyik strázsamester. Világosan látom, hogy nem a lélek strukturája más, csak a viszonyok mások, melyekben a nő lelke kifejlődik és keresi az élete legkedvezőbb feltételeit.

lyeket. Megfontossággal és elővigyázattal kell a rendelkezésre álló tőkét — akként felosztani, hogy azok a gazdasági élet minden ágazatát megtermékenyítsék.

(M. P.)

Serao Matild az olasz király ellen.

(A regényíró újabb védelmezése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Említettük már, hogy 'Olaszország nagyregényírója', a nálunk is jól ismert Serao Matild, az ellene emelt vádak következtében és nevezetesen azért, mert a rendőrbíró elé is beidéztek, nyílt levelet intézett az olasz társadalomhoz, melynek közlésére első sorban a Figarót kérte fel. Ez a lap azonban a levél közlésére nem mutatkozott hajlandónak, elküldte aztán a Libre Parole-nak Párisba, de arról, hogy itt mi sorsa lett, még nincs tudomásunk. A levél tartalmát azonban pontosan ismerjük és a rendelkezésre álló források nyomán a következőkben adjuk közzé:

Mivel nevemet a közigazgatással összefüggő egy ügyben meghurcolták és alkalmas arra, hogy az egész művelt világ figyelme annak a szegény városnak állapotai felé tereltesse, amely a Földközi tenger partján a végpusztulásnak látszik kitéve lenni, engedtesse meg nekem mindannak nyílt és őszinte összefoglalása, ami erre a sajnálatos ügyre vonatkozik.

En nem csak regényíró vagyok, hanem ujságíró is. Tulajdonos társa és munkatársa vagyok a férjemnek olyan lapnál, amelyet mi alapítottunk, melyet felvirágoztattunk és amely csak általunk állhat fenn. Mindazokban az elkeseredett harcokban, amelyeket ez a lap folytatott, eddig egyetlen ellenfelünknek sem volt elegendő bátorsága arra, hogy a nőt támadja meg, aki a harcban mindig azon igyekezett, hogy a békét és békülést szolgálja. Mindenki tudja, hogy a férjem szinte fékezhetetlenül vad természetű, hogy csupa vérből és húsból való ember, aki senki által nem befolyásoltatja magát, legkevésbé pedig a felesége által. Még soha senkisémmel találkozott, aki elég nyomorult lett volna, hogy

rajtam álljon boszut azokért az ütlegekért, amelyeket a férjemtől kapott.

Ugy látszik azonban, hogy az erkölcsök igen megváltoztak, amióta már a betegszállító kocsik vörös keresztjét sem tartják tiszteletben és amióta a dum-dum lövegek már az ápolónőket és irgalmas nénéket sem kímélik. Most már ilyen gazember is akadt.

Szomorú eredménye szuette zszurnalisztikának és a politikai züllésnek, amely a szenatus és a városi tanács székein terpeszkedett el, hogy nálunk oly sok haszontalan semittevőt és naplopót biznak meg a lefontosabb közgyekekkel.

Az az ur, akit a kormány a nápolyi állapotok megvizsgálásával bizott meg, boszut akart állni a férjemnek, aki az ő tehetetlen és esztelen munkáját joggal bírálta meg. De ő nem elégedett meg azzal, hogy az ellen lépjen fel, aki őt megtámadta, hanem vádjaival illetett egy író is, aki Nápoly közigazgatásától és hatóságaitól távol áll. Megtámadott egy nőt, megtámadott engem.

Miután egy álló esztendeig a legaprólékosabb vizsgálatot folytattam, de semmit sem talált, amit szemünkre vehetett volna, az alacsony gondolkodású ember hitelt adott a legocsmányabb rágalomnak is, melyekkel a legkevésbé kényes természetű politikai ellenfelünk és hazugok hírében álló emberek álltak eléje. Az igazat nem is kutatva, bennünket ki sem hallgatva, a beszerzett „anyagot“ felvette a hivatalos jelentésbe.

Perrel nem támadhattuk meg a rágalmozót, aki az efféle ügyekben régi jártassággal bír, mert állítólag immunitása mögé bujt. Azért idéztük hát olyan bíróság elé, mely alól senkisémmel vonhatja ki magát; a közvélemény ítélőszéke elé idéztük. Férjem megdönthetetlen bizonyítékkal zszta szét a rágalmat és romba döntötte a gyalázatos épületet, amelyet a boszuvágyó féreg emelt.

A közvélemény előtt folyt ez az eljárás döntő volt. Nem élhetett viszonyválasszal sem a rossz bíró, aki meghallgatásunk nélkül akart bennünket elítélni, sem a rágalmozó, aki neki szolgálatokat tett, sem a rosszakaratu zszurnalisztika. A vizsgálathoz fűződött minden vitat-

kozás gyökerében fulladt meg. Én azonban, akit oly rutul belevontak a férfiak harába, nem elégedtem meg a közvéleménynek egyhangu ítéletével, amely nekem a legfényesebb elégtételt szolgáltatva, — én hazám bíróságaitól kértem szigorú vizsgálatot, hogy megbizonyíthassam, hová kell vezetnie a becsületesség és lovagiasság teljes hiányának a politikai harcokban.

Különösnek tetszhetnék, hogy olyan hivatalos vizsgálat, amelyet királyi parancs rendel el, személyes bosszu gyakorlására használható fel. Tudnivaló azonban, hogy a vizsgálatot ugyan a király rendelte el, de a szociálisták befolyása alatt hajtották végre: Férjemtől pedig a szociálisták félnek. Férjemet az udvarnál nem szeretik, mert az abessziniai háború után a hadsereg becsületét és a haza méltóságát megvédte a kormány gyengesége ellen, amely a vereség után békét hozott és a mely a trón örökösével akkor ünnepeztette nászát, amikor ezer és ezer olasz katona vérzett el az ellenség lándzsái alatt, vagy pedig a legrettenetesebb fogságba jutott.

Ezek azok a bűnök, amelyekért ennek a királyságnak jó polgárai negyediziglen bűnhődnek, nemcsak vagyoniukban, testiükben, hanem feleségeik és gyermekeik személyében is, ha azok az asszonyok életüknek legnagyobb részét fordították is arra, hogy ezt a királyságot népszerűvé tegyék és hogy ennek az országnak becsületet szerezzenek.

A rimaszombati mandátum.

(Az elutasított petíció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20

A folyó évi október hó 2-án tartott választáson a rimaszombati kerületben Farkas Abrahám szabadelvűpárti nyert mandátumot, kibuktatván a kerület volt függetlenségi képviselőjét, Török Gyulát. A választásnak ezt az eredményét, az ellene beadott petíció szerint etetés, itatás és hivatali presszió hozta meg.

Bíró József és tíz társa adták be a petíciót, melylyel ma foglalkozott a Kuria I. választási tanácsa Paisz Andor elnöklésével. Elő-

Itt nyílnak aztán az örvények, amiket rejtélynek szoktak nevezni. Az emberek természetesen találják, hogy a nő nő legyen, mivelhogy természetes, hogy a férfi férfi. Pedig az életmód, melyre a nőt nevelik és melyben tartják, nem a nő mivoltából folyik, hanem a férfi mivoltából. A férfi, mint ur berendezkedett a sárteken s a nőnek olyan helyet adott benne, amilyen neki, a férfinak kedves. Valamikor, amikor a nő még kimondottan tulajdonna volt a férfinak és valutaképpen szerepelt, (hadisarcot annyi, meg annyi marhával, loval és leánnyal fizettek) a nő abszolúte nem volt rejtély, egyszerűen megölték a lelkét. Ma azonban fölszabadult, állítólag joga van a tulajdon életéhez, mégis a férfi életéhez kell alkalmazkodnia. Ehez dresszura kell és kényszer. Mind a kettő védekezésre indít: ez a képmutatás és a fortélyos alkalmazkodás. Ennyiből áll az egész.

Példának megint csak férfit választok, hogy világosabb lehessen. Itt egy szilaj fiú, valóságos Rontó Pál. Beadom iskolába valamelyik jezsuita internátusba s papot nevelék belőle. Tíz-tizenöt év múlva kikerül mint jezsuita pap. Mi lett belőle? Az iskolában a szemét ájtatosan forgatja, arca sápadt, beesett, teste vézna, a lelke rajongó, fanatikus, asszonyra rá nem nézne, gyönyöre a sanyaruság. Hisznek-e ebben a rajongó jámborságban? A világ tele van a jezsuita alatomosságról és ravasz-ságról és képmutatásról szóló előítélettel. Pedig ha ezt a fiút katonának adom, bolondul a

lányokért és nem igyózi eléggé bejelentetni az ezredparancsnokságnak a lovagias ügyeit.

Nos, az a sejtelmem, hogy a nők mind jezsuita-iskolában jezsuitáknak nevelődnek. Mint a kínaiaknál a lábuk, úgy nálunk a lelkük el van nyomorítva, tetszésünk és alkalmazásunk szerint. A tisztes leánya még együtt hancurozik a fiukkal, ha megengednek, ugyanazt tenné, huszéves korában is. De közbe lép a nevelés és életébe beviszi azokat az elemeket, amik a lelkükben nincsenek. Vigyáznak rá, eltiltják ettől-attól: leánynak nem illik. Ha a hajlandóság nem volna meg benne, nem kellene eltítani. Serdültebb korában uralma alá hajtja az erény. Nem szabad fiatal emberrel együtt lennie. Gardirozzák: ugyan mitől? Tizenhatéves korában csak úgy ábrándozik és lázong a vére, mint az ifjúé. Ez verseket faraghat és lányok után szaladgál, a lány ellenben azt gondolja: milyen rettenő elvete-mült teremtes vagyok én! Ha anya tudná, miket érek, miket gondolok, kitagadna, megátkozna. S ha anyja elé lép egy keserves tusa után, melyet a lelke elemi álmával küzdött végig, mosolyog és vidám, nincs a világon semmi, ami jobban érdekelné a kottájánál, kézimunkájánál, meg a ruhájánál.

Mi egyéb ez, mint képmutatás? Nézzetek végig a lányok viruló seregén, milyen üdék, milyen kaagók, milyen ártatlanok! Hallgassatok meg titkos összesugásukat fiatal emberekről, szerelemről. Emlékezzetek vissza, édes anyák, a ti leányotokra és mondjátok meg:

hisztek-e leányotoknak, amikor piros, vagy halvány orcával a himzöréma mellett ül és egész viselkedésével azt hirdeti, hogy neki e földön nem kell semmi más boldogság? Nézzetek szét az életben és itt is, amott is drámába buk-nak a szerencsétlen lányok. Hát ezek és csak ezek fogékonyak a szerelemre?

A lány ma tizenhétéves, udvarolnak neki. Kacagva élvezi, fogadja a fiatal emberek hódolatát és belemegy a káprázathba, hogy ezek fölött az urak fölött ő elérhetetlen magasságban lebeg. És valóban nem tudná, úgy ahogy mutatja, hogy nem tudja, hogy ez csupa komédia és ő neki hivatalból boldognak kell lennie, ha ez urak közül az egyik leereszkedik az ő elérhetetlen magasságához és nőül veszi? Egyre viaskodva a férfiakkal és védeve ellenük, tö-rekednie kell megragadni őket és magához lán-colni. A nők ehhez különösen értenek, de mi egyéb az, mint megint képmutatás, melyre a társaságbeli helyzetük és a beléjük oltott morál kényszeríti őket?

És legyen a leány szerelmes és keringjen izzó láva az ereiben. A férfi ilyenkor elvakul-tan kapja ölébe, akit szeret, a nő ellenben két-ségbeesve védekezik a tulajdon vágya teljesülte ellen, mert ez bűn és becsületesség, örök veszte. Ez is különös női sajátosság, de ki nem értené?

A leányt férjhez adják. Ma még nem szabad érdeklődnie férfi iránt, holnap meg muszáj, hogy az ember csókjáért éljen, haljon. Lehet, hogy szereti azt az embert, akkor is olyan,

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

adó *Zachár* Emil bíró volt. A kérvényezők képviselőjeként *Halász* Frigyes dr. budapesti ügyvéd jelent meg, a választás védelmét *Nagy* Dezső dr. ügyvédre bízta s megjelent maga *Farkas* Ábrahám képviselő is. Alaki kifogást nem emelt a választásvédő s így belementek az érdemleges tárgyalásba.

Halász Frigyes dr., a kérvényezők jogi képviselője, azon kezdte előterjesztését, hogy a rimaszombati kerület mindig függetlenségi érzelmű volt. És ha most kormánypartit választott, ez csak annak a szemérmelen vesztegetésnek és sok erőszakoskodásnak tulajdonítandó, a mely a kerületben folyt. Előbb a presszionálással foglalkozik. Nagy földbirtoka van a kerületben többek között a salgótarjáni és rimamurányi részvénytársaságnak. És ezek megfenyegették a választókat, hogy arra az esetre, ha nem *Farkasra* szavaznak, nem kapnak se szántóföldet, se rétet, se legelőt. Aztán a községben napokon át jól tartottak ingyen minden választót. Egész sereg tanu van erre. Majd elősorolta az érvénytelen szavazatokat. *Farkasra* szavaztak, a kik benne sincsenek a választók névjegyzékében és elfogadtak részére olyanokat, a kik csak mint hasonló nevűek szerepelnek a lajstromban. Tömegesen szolgál ily esetekkel, a függetlenségi jelöltnék szavazói közül pedig többet minden indokolás nélkül elutasítottak. Nem fogadták el egy szavazóját például azért, mert *Mészáros* Benjáminnak mondotta magát, a választók lajstromába pedig *Mészáros* Béni van felvéve. Miután még a vesztegetésekkel foglalkozott, a választást érvényteleníteni kérte.

Nagy Dezső dr. választásvédő kiemei, hogy a támadók képviselője a mai tárgyaláson több új érvénytelenségi tényt sorol fel, melyek a petícióban nem foglaltatnak. Ez új tények figyelmen kívül hagyását kéri. Tagadja, hogy a rima-murányi és salgótarjáni vasmű részvénytársaság bármilyen pressziót gyakorol volna. E társaságnak üzleti szempontból nagyobb szükség van az állítólag presszionált emberekre, mint ezeknek a társaságra, mert a társaságnak éppen nem az az érdeke, hogy munkásait, bérletit magától elriassza, sőt ellenkezőleg, érdeke

mint a fölhuzott zsilip nyomában a vizáradat, nem természetes a folyása, de lehet, hogy nem szereti, akkor összeomlott álmokra egy nyomorúságos bálványkarrikatura épül, melyet azonban szintén komolyan kell vennie. Ami addig tiltva volt, most egyszerre kötelességévé vált. Teljes életén át leányoknak nevelték és most egész életén át asszonyoknak kell lennie. Hogy érezné magát az orvos, aki tanulmányai végzetével ügyvédi irodát kénytelen ellátni? Pedig a leányélet és asszonyélet között van némi ekkora különbség.

Ehez járul, hogy örökkön-örökké valakinek alá van rendelve. Természetes hajlamait rejtteni kell, életét más intézi. Mi más következik ebből, mint lelki világának különös elcsavardása, gondolkodásának a békés megadás és a kiszabadulás után való törekvés közötti megoszlása? Tettetés, hízélgés, pózolás, ravaszkodás, képmutatás, hogy minden helyzetben annak hézagait kiemelje, hogy amibe formaliter nem juthat, azt kiravaszkozza magának? Bizony ezek a női lélek rejtelmek, az örökös megalkuvás és örökös szabadságharc igazi élet-szükségei és a szükségek között, melyet a konvenciótól megkövetel. Azért kiszámíthatatlan a nő, mivel örökös harcban áll. Nem fontos életharc, hanem cigányharc egy-egy falatért, legyen ez a nő szerelme, vagy a vágy egy sötára, vagy új kalapra. Bizony mondom, jobban teszi, aki a nőt sajnálja, mint aki a lélek rejtelmét kutatja.

az, hogy jó viszonyban legyen velük. A kérvényben hiányzik a precíz adatok arra nézve is, hogy etetés-itatás történt, nincs megemlítve, kinek a pénzén laktak jól a választók s ki rendezte a dárídókat. A vád tehát annyira általános, hogy bizonyításnak alapjául nem szolgálhat.

A vesztegetésről a kérvényben csak annyit van, hogy „nyilvánosan folyt a vesztegetés.” Konkrét esetek, adatok felsorolva nincsenek. Végül kiszámítja, hogy ha valamennyi szavazatot, kiket a kérvény kifogásol, érvénytelenítene is a Kuria, *Farkas* Ábrahámnak megmaradna a többsége. Kéri a petíció elutasítását, s a bizonyíték melőzését.

Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után az elnök kihirdette az ítéletet, melylyel a petíciót elutasította és a választást érvényesnek mondta ki.

A szegény asszony holmija.

(Jótékony árverezők.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, december 20

Nincs olyan köszív, amely meg ne dobana a nyomor láttára s nincs szebb dolog az irgalomnál, a könyörületnél, hiszen tiszta szívből jön, mit keresne ott az érdek?

Szegeden a városi bérház előtt tegnap délután három óra táján olyan jelenet játszódott le, amely szívetfacsaró volt. Egy szegény öreg asszony holmiját akarták ellicitálni házibérhátrálék miatt. Ott állt már a három kocsi megrakodva a kopott lim lomokkal, lábatlan székekkel, szalmazsákkal, törött asztallal, fazekakkal és ott tipeget köztük a tulajdonosa, *Becsei* Rozál, egy nyolcvanvesztendő törpe gnóm, ráncos arcával, nélkülözésektől kimeredt szemekkel.

Tizennégy koronáról volt mindössze szó, amire nem akart haladékat adni B. F., a háziura, egy Gyöngygyök-utcai kőműves. A saját felfogását semmi esetre sem lehet kritizálni, hiszen szabad akarata van, ha betartja a törvény határait, kinek van szava ellene? De a nép, amely *Becsei* Rozál sirankozására egyszerre ellepte a teret, már másképen gondolkodott.

A nép mindig igazságos vagy legalább is méltányos. Es amint dült a jajveszékelés szava a szegény kofaasszony szájából, akként nőtt az elkéseredés is a háziur ellen, úgy, hogy a kőműves, aki szemtanuja akart lenni a licitációnak, jónak látta az elvonulást.

De kifogásolható azonban az eljárás, hogy az ilyen irgalmatlan kőyavetyét a nyílt téren, a paradés parkok előtt rendezik.

Aztán lejött a végrehajtó s megperdült a dob. Először! Ki ad többet érte? De az a kiáltás, ami most tört ki a szegény asszonyból, aki keservesen, fillérenként szedi össze a mindennapra valóját, már segélykiáltás volt az érző szívekhez, az egész világhoz.

Nem is maradt eredménytelenül, mert azok mentették meg, akiket pedig néhány perccel előbb talán éppen a nyereszkesedési vágy vitt oda. Ezek az árverezők, akik megjelennek minden licitáción, s ami nem kell másnak, azt ők váltják magukhoz. Itt vezetett el az utja *Láby* Antal ipartestületi alelnöknek is, a ki látván ezt a siralmat, könyörületre hívta fel az embereket. Ekkor *Egel* Józsefné azt mondta:

— Emberek, ezt nem hagyhatjuk anynyiba. Segítsük ki a szegény asszonyt!

A sok ember tanácstalanul állt ott, de hir-

telen kivált a tömegeből a másik ember, *Winkler* nevű zsidó. Ez már a praktikus oldalát fogta meg a dolognak.

— Megkezdem a gyűjtést, magam egy forintot adok hozzá!

Harmadik ember is akadt *Róth* Noél zsidó személyében. Ezek azután hárman felosztották az embertömeget s hatosonként, krajcárkonként tíz perc múlva együtt volt a tizennégy korona. Arra az egyik zsidó, aki pedig megszerezhetné volna potom áron az egész holmit, odament az összeggel a végrehajtóhoz:

— Itt a pénz, tessék beszüntetni a működését.

Majd utána *Becsei* Rozált kereste fel, aki el akarta hinni ezt a végtelen szerencsét. Letérdelt az utca kövére és úgy mondott áldó imádságot az ő jótévőire. Lehetetlen volt meghatottság nélkül nézni végig azt az érzékeny jelenetet, mikor három magaszegény ember gyakorolta azt a felebaráti szeretetet, ami nem jutott eszébe a gazdagoknak.

Az atheista Gárdonyi.

(A Kisfaludy-társaság zárt üléséről.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, december 20.

Tagajánlás, tagválasztás ideje van most az irodalmi társaságoknál. És folyik nagy buzgósággal a vetélkedés, kinek vagy kiknek a jelöltje nyerve el azt a nagymértékű elismerést, amelyet ez irodalmi társaság tagsága kifejez.

A *Kisfaludy-Társaság* tegnapi ünnepi ülése után zárt ülés volt tizennyolc tag részvételével. Arról kellett döntenie, mi történjék az üresedésben levő tagsági helylyel.

Elsőnek feláll az ősz *Gyulai* Pál és azt indítványozza, ne töltsék be az üres széket, mert hátha évközben egyszerre felbukkanik egy olyan lángelme, akinek számára hely kell a társaságban.

Gyulai Pál ezt az indítványát mindig el szokta mondani, ha rajta kívül más valakinek is volt jelöltje. Annyiszor mondta már el az évek hosszú sora alatt, hogy ezuttal már senki sem szolt ellene. Ugy látszott, mintha elfogadták volna.

Radó Antal azonban szavazást kért a *Gyulai* indítványáról s ime — csak hárman álltak fel mellette.

— Az üres tagsági helyet tehát betöltjük! — mondotta ki a szentenciát *Beöthy* Zsolt elnök. — Most már az a kérdés, iróval vagy poétával töltsük-e be?

Varga azt javasolta, hogy író választásnak, míg *Radó* poétaválasztás mellett kardoskodott. Van most egy nagytehetségű írónk, — szolt *Radó* — aki a vers, elbeszélés terén és a színpadon egyaránt nagy sikereket aratott hamisítatlan magyar talentumával. A vita végén aztán meg is mondta, hogy *Gárdonyi* értette alatta.

A többség azt határozta, hogy poétát választanak.

A zárt ülés végeztével élénk vita indult meg a tagok között *Gárdonyi* Géza jelöléséről. Azok egyike, akik nem akarták megadni az alkalmat a poéta beválasztására, kifejtette, miért nem akarja ő *Gárdonyi*t.

Mert atheista! — mondotta az összes jelenlevők nagy álmétkedésére.

A kérdőjellel alakult jelenlevők láttára azonban meghökken: a maga állításától s ekként igyekezett kimagyarázni a dolgot:

Van *Gárdonyi*nak egy költeménye, amely-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

ben Gábor arkangyal az égbe visz egy szegény tanítót, aki ott könyörög az Istennek, hogy segítsen a nyomorúságán. Az Uristen véleményt kér az arkangyaltól, aki azt tanácsolja, hogy adjanak neki „jó kabátot.” Ezt a szót rosszul érti az Isten, s azt mondja, jó hát adjunk neki „holdvilágot” stb. . . .

Igy lett Gároonyi atheista egy olyan versével, amelyhez hasonló legenda százával él a legvallásosabb magyar nép ajkán.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Bőregér, operetta. Szoyer Ilona vendég-felléptével. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: Nevezetes kastély, vígjáték. Este: Angot, operetta. Szoyer Ilona vendég-felléptével. (Páratlan bérletszűnet.)

Szoyer Ilonka ötödik fellépése.

— New York szépe. —

Ma már ismét az ezelőtti mederben volt minden. Ez alatt azt kell érteni, hogy Szoyer Ilonka művészetét a maga teljességében csillogtatta — a környezet pedig a szokott közep-szerűségében nem volt egyéb, mint meglehetősen színét vesztette keret a vendégművésznő ra-yogó képéhez. Új jelenség volt csak az, hogy a zenekar figyelmetlennek bizonyult és egy helyütt meg kellett állítani, mert ki akart szaladni a karmester erélyes keze alól.

Szoyer Ilonka valóban megfelelt annak, akit alakítania kellett; szép és bájos volt és amellet elégánsul diskrét még akkor is, amikor egy kis kacérkodással szerepe megengedte volna a nuditást. Ebből ismét azt tanulhatnánk a mi vidéki operett csalóányaink, hogy az operett még nem ad szabadalomlevelet arra, hogy minél kevesebb legyen a ruha és annál több a látványosság abból, amit szemérmes hölgy a szemnek hozzáférhetővé nem igen szokott tenni.

De lehetett még egyebet tanulni, azt t. i., hogy az angol örületes táncoperettjei nem követelik meg a már kergességbe menő mozdulatokat, melyek sem nem szépek, sem nem izlések. Minket eddig ahoz szoktattak, hogy sikkes az a tánc, amikor a szoknyát fel lehet hajtani a kötésen túl is — mint azt a most megostromolt német zengerájokban lehet es-ténként élvezni.

A színház azonban mégis csak magasab-ban álló intézmény és ha az, akkor ehhez a nivóhoz kell alkalmazni a játékot, az öltözködést és a táncot is.

Fedák Sári után Szoyer Ilonka megmutat-ták, hogy hol van a határ, és már most nem marad más hátra, hogy tanuljanak és alkal-mazkodjanak mindazok, akik e tekintetben a határt nem ismerték.

A művésznő minden felvonásban egy-egy betétdalt énekelt, még pedig oly művészettel, hogy a közönség percekig zajosan tapsolta a kiváló énekesnőt.

A többi énekes szerepek persze háttérbe szorultak. *Carolus.*

* Szoyer estéi. Szoyer Ilona A bőregér hol-napi előadásán is Rosalindát énekli, mely sze-repnek fénypontja a második felvonás magyar dala Strausztól. Ez az előadás a páros bérlekké, így páholyok is kaphatók kevés számmal. A nagyobb részét, valamint a földszinti jegyeket most is elővitelben vitték el. Angot vasárnapi előadására szombat reggeltől kaphatók jegyek. Ez az előadás a hetedik bérletszűnet, tehát va-sárnap délig a páratlan bérlekknek van elsőbbségük a lekötött helyekre. Hétfőn este bucsu-

zik el Szoyer Ilonka az aradi közönségtől, mely feledhetetlenné teszi számára annyira kinyuj-tott aradi tartózkodását.

* A nevezetes kastély vasárnapi előadása ismét azok számára való, akik ártatlanul jö-zűt szeretnek nevetni. A jellemzésben és a helyzetekben rejlő komikumot a mi előadóink jól érvényesítették az esti előadásokban, dél-után sem lesz bizonyára kisebb a hatásuk.

* Szerződtetés. Zilahi Gyula az aradi szin-ház igazgatója legújabbán segédszínésznőnek szerződtette Garai Ilonkát ki már két év óta Aradon működik kisebb szerepekben.

* Mikor a hercegnő lova sétálni megy. [Z. Bárdy Gabi a kolozsvári Nemzeti színház tagja, mint a „Gerolsteini nagyhercegnő” címszereplője, lóháton vonult be a színpadra az operett első felvonásának végén. Erre a célra egy világos szürke fiakkeres lovat szerződtetett az igazgatóság. Tegnap este, mikor a művésznő századik fellépésének ülte jubileumát, kicsibe mult, hogy grande duchesse mi-voltában nem ló nélkül jelent meg az őt ünneplő közönség előtt. A jámbor szürke őrzője ugyanis jobban érdeklődött a nagy énekes anszamble remek ellenpontjai iránt, s magára hagyta a jelenésére váró lovat a színház udvarán. — Hát már most én elmehetnek egy kicsit sétálni, — gondolta magában a jámbor szürke. Azzal uccu neki, szépen kiballa-gott a színház kapuján, betért a Király utcába s on-nan le az Emke-térre. Meglátta itt egy kereske-dőinas és elég tapintatosan bevitte a rendőrségre. A jó rendőr urak meg tanakodni kezdtek, hogy ugyan honnan szabadulhatott el ez a női nyerges, szikár csontu paripa. Szerencsére épp akkor járt arra egyik újságíró a rendőrségi riportokért. Termé-szetesen felismerte a lovat, melyet nyomban vissza-toncolt a színházhoz. Eppen jókor. Mint gondol-ható, itt mindenki a fejét vesztette. A primadonna idegessége tetőpontjára hágott, mert a fehér paró-kás gránátosok már defilíroztak a görögtűz fényé-nél. — midőn bevezették a jámbor szürkét. Csön-desen bólogatott a fejével, mintha mondta volna; Megjöttem. Es a tabló minden zavar nélkül ment le.

* Jelenés előtt. Páris egyik színházában történt, hogy egy művésznő, kinek csak a da-rab kezdetén és végén van dolga s így négy teljes órán át tétlenségre van ítélve, unalom-üzésből baccarat bankot rendezett be nagy ti-tokban az öltözőjében. Egy álló hétig senki sem tudott a titkáról, csak az tűnt föl, hogy a színház néhány habituéja, köztük több fiatal gavallér, óriási veszteségeket szenvedtek — valahol. Az igazgató nesztét vette a dolognak és kutatást rendezett két detektívvel. A föl-fedezés valóságos drámai jelenettel csattant: a művésznő baccarat-bankjának legfőbb fosztó-gatója a színház — detektívje volt.

* A konzervatórium hangversenye. Az aradi zenekonzervatórium ma este 8 órakor házi es-tét adott, melynek műsora a következő volt: 1. Dancia. „Air varié”, hegedűn előadta Eisler Géza. 2. Allaga. „Magyar dalok”, cimbalmon előadta Zalay Sándor. 3. Rode. „Hangverseny”, 8. sz. I. rész, hegedűn Korbuly József. 4. Moz-zart. „Fantázia”, d. moll, zongorán Goldzicher Vilmos. 5. Beriot. „Hangverseny” 9. sz. III. rész hegedűn Kell Rezső. 6. Románc. „A zsidónő” című operából, énekelte Schwarcz Éva. 7. Pop-per. „Andacht”, az erdőben című suitból, gor-donkán Kövesdy Alajos. 8. Viotti. „Hangver-seny” 29. sz., hegedűn Meisztrovich Cornélia. 9. Beethoven. „Sonata” f. moll I. rész, zongorán Löwy Margit. 10. Schubert. „Vonós négye.” G. moll. Unger Mór. Sperber Frigyes, Mütter-müller József és Robitzek Samu közreműködé-sével. Az estélynek minden egyes száma sike-rült, de különösen kitűntek Korbuly József, Za-lay Sándor, Kövesdy Alajos és Löwy Margit pre-ciz és szabatos játékkal.

* Aranyhaju asszony című novella köny-vem karácsonyra kikerül a sajtó alól. Miután nyomtatandó példányok száma felől tájékozást kell szereznem, nagyon kérem azokat, a kik tölem előfizetési felhívást s illetve gyűjtőívet kaptak, hogy azokat még az esetben is, ha a

t. címén kívül más nem is tett volna rajtuk előjegyzést, de ha azok egyáltalán üresek ma-radtak is, — hozzám f. hó 22-ig beküldeni szí-veskedjenek. Tisztelettel Szathmáry Zoltán szer-kesztő, Kassán.

* A Csepürágók a Magyar Színházban. Louis Gonne-nak ezt a fülbemászóan szép zenéjű ope-rettjét, melyet az aradi közönség elsőnek ismert meg, december hó 30-án mutatja be a Magyar Színház a budapesti közönségnek.

Szenzációk Hágából.

(A király és a kamarás párbaja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Nemrég nagy feltűnést keltett egész Eu-rópában az a hír, hogy Vilma németalföldi ki-rálynőt a férje, Henrik herceg mámoros állapo-tában megsértette úgy, hogy Van Tets, a ki-rálynő kamarása felháborodva lépett közbe. Azt is irták az újságok, hogy Henrik herceg és Van Tets közt párbaj volt, a párbaj a kamarás megsebesülésével végződött, sőt Van Tets a se-bébe bele is halt. Ezeket a híreket azonban ké-sőbb megcáfolták és kijelentették, hogy Van Tets gyomorban halt meg és hogy a királynő meg Henrik herceg közt a legbékésebb egyet-értés van.

A Le Journal című francia újság egyik munkatársa nem elégedett meg a cáfolattal és mivel úgy gondolta, hogy nem zörög a haraszt, ha nem fuj a szél, tehát maga utazott el Há-gába, hogy meggyőződjék róla, mi igaz a hi-resztelésekből. Személyes tapasztalatairól érde-kes cikkben számol be. Tudósításának legér-dekesebb része az, hogy Van Tets nem halt meg, hanem él. Igaz, hogy beteg, de állapota folyton javul s igaz az is, hogy betegségének oka összefügg Henrik mecklenburgi herceggel. E tudósítás szerint azonban Van Tets kamarás nem párbajnak esett áldozatául, hanem Henrik herceg brutálításának, mert a herceg a famózus eset alkalmával nem a lovagiasság szabályai szerint bánt el Van Tets-szel, hanem egyszerűen úgy a gyomrába ütött, hogy a kórházba kellett szállítani.

A francia újságíró hágai tudósítása elején megjegyzi, hogy a szorgalmas holland nép nem nagyon törődik az udvari eseményekkel, ha-nem főleg üzleti dolgok foglalják el. A mi-n-heesek és jongheerek egyaránt hallgatagok, tit-kolódzók és csak furfanggal lehet tőlük valamit megtudni.

Ezután beszámol róla, hogy mit tudott meg Van Tetsről. Van Tets az utrechti diakonizsák kórházában ápolják. Nem fiatal tiszt, hanem több, mint ötvenéves őrnagy. Narath orvos tanár gyógyítja, aki kijelentette, hogy Van Tets perito-nitiszben (hashártyagyulladásban) szenved és se-besülésnek nyoma sincs rajta. A diakonissza nővér, aki a kamarás operálásán ott volt, a bib-liára esküdött meg, hogy Van Tets nem ka-pott párbajban sebet. Van Tets őcsce, egy te-kintélyes udvari ember így nyilatkozott az új-ságíró előtt:

— Szerencsétlen bátyám néhány hónap óta gyomorbajról panaszkodott. Egy éjjel a ki-rályi palotáean lévő szobájában annyira ros-zsul lett, hogy hajnalban a saját lakására kel-let szállítani. Később megoperálása vált szük-ségessé és az utrechti kórházba kellett vinni.

A francia újságíró egyéb értesülései a kö-vetkezők: Régi szokás Hollandiában, hogy a királynők reményteljes állapotát tudtára adják a népnek. Ez most elmaradt és csak a hír járt szájról-szájra, hogy a királynő várandós.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton tör-ténik és halált, vagy rokkantságot okoz.

Két orvostanárt is hívtak hozzá és erre a hercegi férj, aki távol volt, hirtelen megérkezett Hágába, de nem volt soká maradása. A királynő betegsége alatt háromszor utazott haza Mecklenburg-Schwerinbe vadászás ürügyével. Egyszerre csak híre terjedt a nép közt, hogy a királynő holtat szült. Sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették, csak később adták tudtára a népnek, hogy a királynő beteg volt. A királynő betegsége összeesik azzal a dátummal, mikor Van Tets elszállították a királyi palotából. Ezek az újságíró szerint megdönthetetlen tények. A cikk legérdekesebb része a következő:

— Egy különös történetet beszélnek Hágában. A hercegi férjet Hollandiában a német brutális katonatiszt inkarnátus típusának tekintik. Azt mondják, hogy egy este mikor vadászatról tért vissza, olyan állapotban volt, ami elárulta, hogy Cambrinusnak, vagy Bacchusnak hódolt. Ez izgatott állapotában megfélekedett a királynő iránt való tiszteletéről. Van Tets kamarás e miatt felháborodott és megjegyezte, hogy a herceg furcsán viselkedik.

Szóváltás támadt köztük, sőt dulakodás és eközben a kamarás olyan ütést kapott a gyomrára, hogy ennek következtében peritonitisz lépett fel nála. Vilma királynő szerencsétlen szülését is ez az izgalom idézte elő. Van Tets néhány napig a királyi palotában ápolták, aztán lakásán, végül Utrechtbe vitték. Némely körben Hollandiára nézve, nagyon súlyos hiresszélés kering. Azt állítják, hogy a királynő már nem egyszer, hanem kétszer is hiába lebetegedett és most örökös meddségre van kárhozhatóva.

Ezt a hírt — teszi hozzá a francia újságíró valószínűtlennek tartom és cáfolatát reménykedve várom, amint egész Hollandia is várja: egy királyi herceg születésében.

Huszonhárom év múltán felfedezett bűntény.

(Kíásott csontváz.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Bécsben az Erdberger-utcában tegnap földmunkások egy kertben ástak. Ásás közben a munkások egy csontváza akadtak, mely a látás szerint pár évtized óta feküdt a földben. A csontváz koponyája elől össze volt törve, a törés fejszeapásoktól származott.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a kíásott csontváz Karger Ferenc 1878-ban eltűnt kertész csontjai, ki ezen a helyen lakott s huszonhárom év előtt nyomtalanul eltűnt. A csontvázat a törvényszék orvostani intézetébe szállították a további vizsgálat megejtése miatt.

Karger Ferenc az időben egyedüli kertész volt az Erdberger-utcában. Vagyonos ember hírében állott s közbecsülésnek örvendett.

Karger nős volt és három leánya volt. Családjával a legjobb egyetértésben élt. Nem volt sem iszákos, sem kártyás. Leánykái akkor tízévkörűiek voltak s felesége is az ő eltűnése idején fiatal asszony volt még.

Az eltűnés napján délben távozott hazulról s utoljára egy kávéházban látták. Zsebében 75 forint készpénz volt. A rendőrségnél ezen adatok, a melyekre a szomszédok emlékeztek, valóknak bizonyultak.

Eltűnése után azt gyanították, hogy talán pillanatnyi elmezavarban öngyilkosságot követett el.

Azóta az esetet elfelejtették. Karger neje

is meghalt időközben. Három leánya folytatta atyjuk kertész-üzletét s azt csak egy pár hó előtt adták el. Mindhárom hajadonok s régi üzletük mellett laknak jelenleg.

A csontváz nem volt mélyen a földbe ásva s hogy előbb nem találtak rá, annak az az oka, hogy a csontváz egy virágágy alatt feküdt. A virágágyat pedig nem szokták mélyre ásni, s így nem találhattak rá.

A leányok atyjuk csontvázát megtekintették, de miután az eltűnés idején ők még fiatalok voltak, semmi ismertető jelre nem emlékeznek. Csakis a szomszédok: Goschauer, Stumpf és Sarger kertészek állítják, hogy a csontváz Kargeré. A koponya alakjáról és a fogakról következtetik ezt.

Miután a koponya töréséből nyilvánvaló, hogy gyilkosság esete forog fenn, a rendőrség a titokzatos ügy kikutatására nagy előkészületeket tett. Hogy lesz-e a kutatásuknak eredménye, az nagyon kétséges, mert semmi nyom sincs, amelyre kutatásukat alapíthatnák.

EGYESÜLET! ELET

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendszeres heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Ingyen kenyér!

— Újabb adományok. —

Arad, december 20

Kosinsky Viktor ur, a csálai állami szőlőtelepek igazgatója a mai napon tíz koronát küldött az ingyen kenyér céljaira, még pedig a következő megszívlelendő sorok kíséretében:

A szeretet közelgő ünnepe alkalmából *ujévi üdvözlés megváltása* címén van szerencsém az ingyen kenyér beszerzésére 10 koronát beküldeni.

Az utóbbi évek folyamán általában szokássá vált az ujévi üdvözléseket jótékony célú adakozással megváltani. Magunk is megkísérlettük volna, hogy ez iránt kérést intézzünk a mi nagylelkű közönségünkhöz, hogy az ujévi üdvözléseket az ingyen kenyérré adott összeggel váltsák meg. Hogy támogassák ezt a humánus mozgalmat annál is inkább, mert azoknak javára indult meg, a kik legjobban rászorulnak a könyörületességre.

De mielőtt ez iránti kérésünket előadtuk volna, ime megelőzött bennünket Kosinsky ur, a ki tizkoronás adományát éppen ilyen címen s éppen e célra szánta.

Kövessék e példát mennél többen, jöjjenek minél számosabban a jótékonyaság oltárán áldozni. Ne engedjük, hogy a szeretet fényes ünnepén kenyerek se legyen a szerencsétlen embereknek.

Szent Antal nevében 20 koronát küld egy jószívű adakozó, Fleischmann János ur pedig 1 kor. 66 fillért gyűjtött.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Szent Antal nevében	20.—
Kosinsky Viktor ujévi üdvözlés megváltása	10.—
Fleischmann János gyűjtése	1.66
Mai gyűjtésünk eredménye	31.66
Hozzáadva a tegnap kimutatott 1875.79	
Eddigi összes gyűjtésünk	1907.45

Fleischmann János gyűjtése. Hirth 1 kor., Nordoviczky Janka, Karácsonyi 20—20 fill., Fleischmann, Bayer Leo 10—10 fill., Lészay Béla főgymn. tanuló 4 fill., N. N. 2 fill., összesen 1 kor. 66 fillér.

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

Jegyzet. Ha valamely adakozó a kimutatásból véletlenül kimaradt volna, kérjük, szíveskedjék erről a kiadóhivatalt értesíteni.

Korszakos irodalmi vállalat.

— A magyar remekírók kiadása. —

Arad, december 20.

Régen várt és régóta óhajtott irodalmi vállalkozásról adunk hírt olvasónknak. A legszükségesebből, a mely egy nemzeti vágyat vált valóra.

Ezer éves küzdelmes multjában három hatalmas fegyvere volt a magyarnak. Acél mind a három: az eke, a kard, a toll. Az egyik adta az életet, a másik a dicsőséget, a harmadik a halhatatlanságot. Az eke akárhányszor pihent, s nyomor jött az országra; a kardot akárhányszor kicsavarták a kézből, vagy rozsdásodott a tokjában, s akkor hervadt a dicsőség babérága. A toll nem pihent soha. Az eke mellett sem. A harcok zajában sem. S ebből a folytonos munkából megépült a magyar szellem monumentuma. Ezeréves multunk legdicsőbb emléke, a mit a nemzeti szellem teremtett a kulturális haladásnak.

Ezer éves irodalmunk mineőn nagy és örökbecsű költői műve együtt, ez lesz a „Magyar Remekírók” „a magyar irodalom főművei” címen meginduló vállalkozás tartalma. A hogy a címe is mondja, benne lesz a könyvtárban minden író, aki magyar, és minden munkája, amely remek. Teljes gyűjteménye a magyar klasszikus irodalomnak, ötven totes kötetben, közel tizennyolcezer lapon: ez lesz a „Magyar Remekírók” könyvtára, a melynek tervrajzával a kiadó társaság: a Franklin irodalmi intézet most a magyar olvasóközönség elé lép.

A tervezetből, amely valóban a legnagyobb szabású, legszükségesebb és legkiválóbb irodalmi vállalkozásról szól, kiemeljük a következőket:

A könyvtár minden elhunyt magyar író minden nagy alkotását magában foglalja, s az egész munka valóban a magyar szellem kincsesháza lesz. A legnagyobbak: Petőfi, Arany, Tompa teljes — lehetőleg tökéletes és a leg gondosabb — kiadásban jelennek meg; többi remekíróink megválogatva, mindegyikből mindaz, ami örökbecsű, aminek olvasása ma is művészi gyönyörűséggel és lelki haszonnal jár, mint a megalkotás idejében.

A gyűjtemény teljes lesz és hiánytalan: Balassától Aranyig minden elhunyt magyar író műveit összefoglalja. A kiadó minden magyar remekíró kiadási jogát megszerezte, sőt a legtöbbjének *egyedüli kiadási jogát*. Így Arany János, Arany László, Vörösmarty Mihály, Tompa Mihály, Garay János, Bajza József, Czuczor Gergely, Kemény Zsigmond, Szilágyi Ede, Vajda János, csakis ebben a gyűjteményben jelenhetnek meg, s más kiadónak munkáik kinyomatására joga nincsen.

A Magyar Remekírók kötetait minden egyes író pompás arcképe fogja díszíteni.

A gyűjteményben együtt van irodalmunk minden kimagasló alakja: Arany János, Arany László, Bajza, Balassa, Berzsenyi, Csiky Gergely, Csokonai, Czuczor, Deák Ferenc, Eötvös, Fazekas, Garay, Gvadányi, Gyöngyössy, Kármán, Katona, Kazinczy, Kemény Zsigmond, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kossuth, Kölcsey, Madách, Mikes, Pázmány, Petőfi, Reviczky Gyula, Széchenyi, Szilágyi, Teleki

Aki az „Aradi Közlöny” részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

László, Tompa, Vajda, Vörösmarty, Zrinyi stb. Ez az egyik névsor.

A másik névsor azoké az élő kitünőségeké, akik a volt költők műveit kibocsátják, bevezetéssel, életrajzzal, méltatással, jegyzékekkel ellátják. Ezek: *Alexander Bernát, Badics Ferenc, Bánóczy József, Bayer József, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Endródi Sándor, Erdélyi Pál, Erdődi Béla, Ferenczy Zoltán, Fraknoi Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv, Koroda Pál, Kossuth Ferenc, Kozma Andor, Lévy József, Négyessy László, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Széll Kálmán, Váczai János, Vadnai Károly, Voinovich Géza, Zoltvány Irén.* Mindegyikük azzal az íróval foglalkozik, a kit már előbb is tüzetes tanulmány tárgyává tett.

Az eleven irodalom így nyújtja az elhunytak halhatatlan műveit a magyar olvasónak. Az olvasó pedig — hisszük — két kézzel kap azok után a méltó és valóban nemzeti szellemi kincsek után, a miket olyan régen áhit.

MULATSÁGOK.

(=) A református-bál rendezősége ez uton értesíti a hangversenyen közreműködő női énekkar tagjait, hogy f. hó 21-én szombaton délután 2 órakor és 22-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor a szokott helyen énekpróba tartatni, melyen a közreműködők szíveskedjenek pontosan megjelenni.

(=) Az aradi könyvnyomdászok szakegylete által rendezendő álarcos-bál előkészítésére kiküldött tizenötös bizottság vasárnap, e hó 22-én délelőtt tíz órakor az egyetel helyiségében (Magyar-utca) a díjak végleges megállapítása és a műsor teljes összeállítására ügyében ülést tart; tizenegy órakor a szakegylet tartja rendkívüli közgyűlést a kiküldött tizenötös-bizottság jelentéstétele ügyében, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

(=) A berzovai iparosok mulatsága. A berzovai iparos és kereskedő ifjuság 1902. évi január hó 4-én a berzovai nagyvendéglő helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a belépti-díj: személyjegy 1 korona 20 fillér, családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Egy nagyváradi huszárkapitány öngyilkossága.

(Az utolsó szerenád.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Uri módon s némi poézissal a szívében halt meg ma este egy nagyváradi huszárkapitány: *Révész Bálint* a 7-ik számú huszárezred hírneves kapitánya.

Olyan ember volt, a kit személyes tulajdonságainál fogva mindenki szeretett. Hírneve azonban tulszárnyalt garnizonjának határain s neve országszerte is ismertté lön. Bravuros urlovas volt a most már halott kapitány, e katonai képzettségének, személyes bátorságának fényes tanujelét adta két év előtt a buziási királygyakorlatok alkalmával.

Révész Bálint huszárkapitánnyal akkoriban az egész sajtó foglalkozott. Történt pedig az abból az alkalomból, hogy a kapitány a svadronjával nekilovagolt két század közös bakának és azokat, dacára előnyös helyzetüknek, szétugrasztotta a szélrózsa minden irányában.

Ilyen volt, mint katona. Mint főlebbvaló mintaképe volt a jószívű, engedékeny és humanus tisztnek. Katonái imádták. Oraszámra elült köztük, kikérdezte a kerges tenyerű huszárokat minden apró-cseprő bajuk felől. Barátja volt az alantasainak és soha sem utatta, hogy főlebbvaló.

Sokszor reggelig elmulatott a legénységgel bor és kártya mellett. A katonái tűzbe mentek volna érte s igazi benső szeretettel viszonozták a kapitány barátságos jóindulatát.

Mint társaságbeli ember nagy szerepet játszott Nagyváradon. Maga is előkelő szabolcs-megyei dzsentrí család sarja, bejáratos volt Nagyváradon minden uri házhoz, a hol finom disztíngvált modoráért és szellemes társalgásáért mindenkor szívesen látták.

Ideálisan szép férfi volt, daliás, magas és barna arcszinű, barna hajú.

Tegnap este tisztársaival egy nagyváradi vendéglőben mulatott Révész kapitány.

A mulató társaság a kapitány egyenes kívánságára egész hajnalig együtt maradt. Hajnalban aztán a kapitány fölkerkedett, elbucszott cimboráitól és elvitte magával a cigánybandát. Egy előkelő nagyváradi szép lány ablaka előtt aztán elhuzatta a lány nótáit és az ő nótáját, egy kesergő bus magyar daltamot.

Mikor ekként kisirta szíve keserveit, hazament s kaszárnyabeli lakásába zárkózott. Ott leveleket írt, megparancsolta a szolgájának, hogy délelőtt 11 órakor költse föl s aztán lefeküdt. A legényt még elküldte, hogy sétáltassa paripáját.

Mikor legénye hazaérkezve, beép gazdája szobájába, látta, hogy a kapitány véres fővel hevert ágyában. Mellette vadászfegyvere hevert, melyből a golyó ki volt löve. A golyó az agyvelejét roncsolta szét.

A népszerű huszártiszt halála egész Nagyváradon óriási részvétet keltett. Temetése impozáns lesz, mert sokan ismerték, mindazok, akik ismerték, szerették is a gavallér embert.

HIREK.

Öngyilkos gyermekek.

— Megfigyelések. —

Arad, december 20.

Tudományos körökben egyre jobban érdeklődnek azon szomorú jelenség iránt, mely ujabban valamennyi civilizált népnél észlelhető. A nagy társadalom jobbra tudomást se vesz erről. Pedig mily megdöbbentő, hogy a gyermek, kinek ártatlan örömei között kellene tölteni napjait, saját kezével vessen véget életének.

Vajjon nem ismerik tetteik végzetességét vagy bizonyos okok oly megrendítőleg hatnak rájuk, hogy azokba a nagy lelkiküzdelmekbe esnek, melyek valószínűleg megelőzik azt a pillanatot melyben a gyilkos szerszámhoz nyulnak?!

Bäer dr. statisztikai adatokból megállapította, hogy az öngyilkosság oka legtöbbször félelem, szegény, harag, megbánás, sértett önértzet, lelkiismeretfurdalás, rossz bánásmód, az agyideg-rendszer abnormitása. Agysérülések, infektós gyermekbetegségek s az a körülmény, ha a gyermek oly szülőktől ered, kiknek családjában szellemi zavarok, lelki betegségek fordultak elő, oly degenerálólag hathat s úgy befolyásolhatja lelki életét, hogy semmi ellenállási képességgel nem bírván, minden kétes helyzet végzetes elhatározásokat kelt benne.

Az öngyilkosságra való hajlam határozott öröklés már nem egyszer bizonyult be s főleg akkor, midőn a szülők közeli vérrokonok. ha a korkülönbség feltűnően nagy, vagy ha alkoholisták. Az alsóbb néposztály kedvezőtlen életmódja, rossz táplálkozás, nyomor, az iszákos és éhező szülők, rossz bánásmód, a műveltebb körökben pedig a gyakori koraérettség, idő előtti blazirtság, egy családtag halála adják meg az impulzust az öngyilkossághoz.

A modern iskolák túlterhelésének Bäer dr. nem tulajdonít fontosságot. A felső intézetek azonban az ifjuságra gyakran végzetesek tulszigorú vizsgálataik által. Ily esetekben a baj forrása sokszor a szülő, ki nem vette figye-

lembe gyermeke individualitását s oly pályára kényszerítette, melyhez se tehetsége, se kedve nem volt.

A külső okok felemlítésénél nem feledkezik meg az olvasmányok, újságközlemények szuggeráló erejéről se.

A legfiatalabb öngyilkos 3 és fél éves volt. Természetes, hogy minden rossz sejtelen nélkül próbálgatta, mi is az, ha valaki felakasztja magát.

Lányoknak a halál e fajtája nem igen tetszik. Ők legtöbbször az ablakból ugranak le, vagy a vízbefulást választják. Fiuknál leggyakoribb az akasztás, csak aztán következnek az öngyilkosság más módjai, melyek között a fegyver is sokat szerepel.

A vasgyúró halála.

Arad, december 20.

Egy bivalyerejű legény csufos haláláról ad hirt derecskei tudósítónk. Valóságos faluréme volt *Bódi János* cigánylegény, akinek rettenetes testi erejéről legendákat tudnak az emberek. Mikor a mahomet ember katonaságtól hazakerült, egy téli éjszakán pusztá közel szórt ki a korcsmából tíz duhaj legényt. Máskor a térdén törte össze a csósz duplapuskáját, a két uja közt pedig meggörbitette az egyforintos tallért. Az sem volt utolsó cselekedete, mikor a cirkuszi díjbirkózót úgy megszorogatta, hogy a nyomorult jajveszékelve könyörgött, csakhogy kiengedje a vasmarkából. S most egy gyerek kezétől pusztult el a derecskei Herkules.

A vasgyúró *Bódi János* szemet vetett egy falubeli menyecskére, akinek vele együtt *Lóré Ferenc* muzsikos cigány is udvarolt, aki pedig két felnőtt gyereknek az apja. Ez az asszony-história kiforgatta nyugalmából az óriást, aki leste az alkalmat, hogy vetélytársával leszámoljon. *Lóré Ferenc* azonban napok óta nem mutatkozott, félve a legény haragjától. *Bódi János*, úgy látszik, nem akart soká várni. Tegnap maga ment el a *Lóré*-portára, s vad indulattal, szitkozódva támadt az öreg szerelmesre, aki félve bujt előle. A vasgyúró hirtelen kést rántott, s ellenfelének rohant. *Lóré* 17 éves fia, látva az apa veszedelmét, hátul kerülve, egy iszonyatos baltacsapással szétthasította a *Góliát* fejét. *Bódi* jajszó nélkül, véresen a padlóra zuhant, mire a fiu még két hatalmas ütést mért a fejére.

A nagyerejű legény nyomban kissenvedett, a gyilkos pedig maga jelentkezett a csend-öröknél.

— Személyi hír. *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója ma este Aradra érkezett.

— Tisztelgések az új polgármesternél. A tömértelen sok magánfelen kívül, kik *Institúris* Kálmánnál, az új polgármesternél tisztelgtek, ma ismét három testület jelent meg előtte. A polgári lövészegyesület *Műlek Lajos* főlövész-mesterrel, a polgári jótékony-egyesület *Sarlot* Domokossal és a polgári fiuiskola tanárokara *Almási Pál* igazgatóval az élén üdvözölték őt, mint Aradváros legelső polgárát.

— Előléptetés az U. M. B. aradi fiókjánál. *Laczay* András, az Ustrák-Magyar Bank aradi intézetének főnökhelyettesét a bank főtanácsa tegnap tartott ülésén soron kívül magasabb rangfokozatba léptette elő.

— A polgármesteri banket. A szombat esti polgármesteri banket aláírási iveri ma érkeztek *Tedeschi* Viktorhoz, a rendezőbizottság elnökéhez. Ez iver szerint a holt napi banket rendkívül népesnek ígérkezik, a mennyiben az aláírási iveren már eddig is körülbelül 800-an jelentették be a banketen való részvételüket.

— **Halálozás.** Az aradi görög keleti szerb hitközség igazgató tanácsának tagja, *Tessits Mihály* földbirtokos december 19-én 61 éves korában meghalt. Temetése holnap, 21-én délután 1 órakor lesz a Fácán-utca 5. sz. gyász-házból. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Véres párbaj.** Az egyik német diák-egyesületben Münchenben tegnap egy szláv és egy német diák állottak egymással szemben, hogy a legsúlyosabb feltételek mellett verekedjenek meg. A feltételek voltak kardpárbaj kötés nélkül végkimerülésig. Az első összecsapás eredménytelen volt. A másodiknál a segítők megállították a vívókat. A szláv diák azonban nem állt meg, hanem hatalmas vágással a német hasát metszette fel. A német diák erre, még mielőtt a segítők közbeléptek volna, ríposztírozott s a csehnek fejét vágta meg hatalmasan. Mindkettőnek sebe életveszélyes.

— **Az ágyban égett.** Pisiniban *Slocovich Olivér* háza tegnap kigyuladt. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy az alvó háztulajdonosnő fel sem ébredt s az ágyban lelte tűzhalálát.

— **Négy név, három mesterség.** A rendőrség számos kétnevű egyéniséget ismer, de a négynevűek még ott is ritkaságszámba mennek. *Green Nándor* kapitánynak azonban sikerült egy olyan alakot elcsipnie, a kinek négy neve s azonfelül három mestersége van. Az igazi neve *Wolf Henrik*, álnevei pedig, a melyek alatt különféle turpiságait üzni szokta, a következők: *Béla József*, *Balog Imre* és *Jung Ádám*. Valóságban péksegéd, de vasesztérgályos és vizsgáló lakatosként is szokot szerepelni. Főbűne pedig az, hogy sem igazi, sem álneveinek nem tudott becsületet szerezni és hogy sem igazi, sem ál-mesterségeiből nem akart megélni, hanem olyan foglalkozást keresett magának, a mit nem szoktak bevallani: abból élt, hogy folyton lakást keresett és szemlélődés közben mindent összelopkodott, a mi kezeügyébe akadt. Ez a jeles férfit egész őszön át *Aradon* csavargott s számos kiadó lakást fosztogatott ki, a miért az kapitány elhatározta, hogy vallatóra fogja venni. Tegnap délután arról értesült *Green*, hogy *Wolf Mikalaka* felé gyalogol. Tüstént telefonált a mikalakai község házára és kiküldött egy rendőrt azzal a parancssal, hogy fogja el. A rendőr már *Mikalakán* találta *Wolfot*, a ki éppen szeretőjénél tett látogatást. Letartóztatta és felkísérte a városházára, a hol kihallgatása során mindent beismert. *Wolf* harminc éves, nőtlen ember. *Karánsebesről* a rendőrség kiutasította. A hamis nevek használata miatt a kihágási bíróság fogja megbüntetni, a többi vétkeiről pedig a járás-bíróságnál fog számot adni.

— **Tisztújítás Ujaradon.** Temes megye tisztújító közgyűlésén csaknem teljesen keresztülment a volt tisztviselők listája s így *Schäffer Béla* ujaradi főszolgabíró is megmaradt állásában. Ez alkalomból az ujaradiak ovációkban részesítették *Schäffert*. Mintegy 3000 főnyi közönség várta megérkezését az állomásnál, hol *Prinz Fidéi* igazgató tanító üdvözlő beszédet mondott a főszolgabíróhoz.

— **Eltűnt pénzügyi titkár.** A pestvidéki pénzügyigazgatóság egyik titkára, *Marton Dezső* eltűnt és sem a hivatalában, sem a legutóbbi lakásán nem tudják, hogy hova ment. A „Budapesti Közlöny“ mai számában ezzel a hivatalos felszólítással szólítják fel az eltűntet, hogy jelentkezék:

A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság ismeretlen tartózkodású *Marton Dezső* pénzügyi titkár felhívja, hogy ezen felhívásnak háromszori közzétételétől számított három nap alatt annál bizonyosabban jelentkezék szolgálattételre, mert különben a szolgálati szabályok 254. §-ához képest állásáról lemondottnak fog tekintetni. — Budapest, 1901. évi december hó 17. A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság.

— **Cselédek megjutalmazása.** A multkor ismét pályázatot hirdetett a város a kifogástalan erkölcsű és jó magaviseletű cselédleányok jutalmazására szánt jutalmakra. Tizenhat leány pályázott a három díjra s a szerencsés három pályázó között legközelebb ki fogják osztani a jutalmakat.

— **Földrengés mindenfelé.** Nagybecskerekéről telegrafálják, hogy *Varjas* községben ma délután néhány másodpercig tartó gyöngye földrengés volt észlelhető.

— **Összeütközött gyorsvonatok.** Newyorki távirat szerint s Southern-Pacific vonalon *Salinas* állomásnál két gyorsvonat összeütközött. Az összeütközésnél 12 utas meghalt, 50 súlyosan megsebesült. Az egyik gyorsvonat az összeütközésnél elégett.

— **Párbaj egy programbeszéd miatt.** A magyar-igeni kerület képviselője: *Werner Gyula* tudvalevőleg leköszönt mandátumáról, mert nem volt felvéve semmiféle választási névjegyzékbe s így mandátumát megsemmisítették volna. Lemondása folytán a jövő évben új választás lesz, amikor *Werner Gyula* már benne lesz a választási névjegyzékben. *Werner* már meg is tartotta programbeszédét, amelynek egy passzusa miatt ellenjelöltje: *Reiner Zsigmond* sértve érezte magát s provokáltatta. Ma ezért pisztolypárbaj volt a két ellenjelölt között, mely sebesülés nélkül végződött.

— **Tisztújítás Krassó Szörényben.** Lugosról írják e hó 18-áról: *Krassószörény* megye *Pogány* főispán elnöklésével ma tartotta meg tisztújító közgyűlését. A főispán nagy elismeréssel szólt az eedigi tisztikar működéséről. A románok ezután azt követelték, hogy a főispán románul is mondjon el mindent és mert a kívánságuk nem teljesült, óvást emeltek és azt jegyzőkönyvbe vétetni kérték. Ezt a főispán megtagadta, mire a románok nagy lármát csaptak. A rend helyreállta után a tisztújítást rendben megtartották. Alispánná *Fialka Károlyt*, főjegyzővé *Issekutz Aurélt* választották meg. Főügyvésszé *Sulyok Arpád*, árvasz. elnökké *Asbóth Aladár* lett megválasztva. Főszolgabírákká megválasztottak: *Lugosra Podhradszky Andor*, *Bálinra Hirschl Béla*, *Facsetra Schönfeld László*, *Szákulra Fogarassy Vazul*, *Bogsánra Knothy Gyula*, *Karánsebesre Ruden György*, *Oravicára Motsidlovsky Ernő*, *Resicára Gartner Zoltán*, *Teregovára Biró Béla*, *Jámra Korkán Péter*, *Moldovára ifj. Biró Béla*, *Bozovicra Péczely Géza*, *Orsovára Reitter Rezső*. A jegyzői karban és az árvaszéki ülnökök sorában nincs változás. Szolgabírákká megválasztottak: *Kormes Elemér*, *Jarinay Antal*, *Bordán Oktáv*, *Tormay Dezső*, *Darvas László*, *Tabajdy Zoltán dr.*, *Szathmáry Ferenc*, *Makassy Vilmos*, *Dipold Károly*, *Antalfy Sándor*, *Vitéz András (uj)*, *Erdélyi Ákos (uj)*, *Cimponeriu János*. — Az alispán az új tisztikar nevében köszönetet mondott a bizalomért és kifejtette munkaprogramját, melyet az egész gyűlés percekig tartó tetszéssel fogadott. A bizottsági tagok nevében *Patyánszky Elek* és *Bredicean Kornél* üdvözölte az új tisztikart. Délben bankett volt, melyen a főispán a királyra mondott felköszöntőt. Este fényes bál volt, a melyen a vármegye színe-java részt vett, csupán a románok maradtak távol.

— **Betlehemes leányok.** *Mezőkövesdről* közlik velünk a következő kis adventi históriát: Néhány szegényebb sorsu mezőkövesdi leány a közelmúlt napokban betlehemes csapatot alakított azzal a szándékkal, hogy a népszerű pástorjátékkal szerencsét próbálnak a fővárosban. E vállalkozásukhoz azonban előjárásági igazolványra volt szükségük, amit csak azon feltétellel kaptak meg, ha a mezőkövesdi törvénybíró és a rendőrbiztos leányait is magukkal viszik. Ez is megtörtént s a leánycsapat felment a fővárosba, ahol azonban csakhamar szomorúan tapasztalták, hogy a jó pestiek lelkéből immár kihalt a minisztériumok szeretete. Szóval a jövedelmezőnek remélt vállalkozás tökéletes kudarccal végződött s a szegény leányok haza sem mehettek volna, ha a kereskedelmi muzeum egyik tisztviselője, egy kis kölcsönnel

meg nem könyörül rajtuk. A kölcsönt most a jegyző hajtja be a betlehemes hajdonokon, akik különben fogadást tettek, hogy a lábukat sem teszik be löbbé Budapestre.

— **Munkások vasárnapja.** Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap f. é. december hó 22-én, délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola dísztermében tartja ötödik szórakoztató és szak-előadását. Műsor: 1. Dalok. Éneklí az aradi iparosifjak önképző egyesületének dalkara. (Karnagy Kovács Pál ur. 2. Szavallat: A walesi bárdok Arany Jánostól, előadja Schmidt Ferenc ur. 3. Szak-előadás, A szociáldemokráciáról. Tartja Dr. Radó Károly ügyvéd ur. 4. Szavallat. Előadja Hegyesi Eteleka kisasszony. 5. Remény keringő és magyar dalok. Hegedűn játsza Strausz Sándor ur. 6. Dalok, éneklí az aradi iparosifjak önképző egyesületének dalkara. (Karnagy Kovács Pál ur. Belépés díjtalan. Ezen előadásra Aradhazafias iparosságát és munkásait ezennel meghívja A munkásképző intézmény elnöksége. Ezen és a következő előadásokra belépő jegyek adatnak ki a terem ténfogatáshoz mért korlátolt számban. Az ipari és munkásegysületek tagjai és azok családtagjai számára igénybevenni kívánt jegyek számát pénteken délelőtt bejelenthetik az elnöknel (Nagykörut 11. száma.)

— **Az insterburgi párbaj.** Insterburgból írják, hogy *Hildebrandt* főhadnagy, ki *Blaskovits* hadnagyot azon a végzetes párbajon agyonlötötte, ma beadta a hadügyminiszternek tiszti állásáról való leköszönését.

— **Gyilkossági kísérlet a színházban.** Varosban feltűnést keltett nemrég egy szerelmi dráma, melynek utójátéka tegnapelőtt folyt le az ottani bíróság előtt. A dráma egyik hőse lovag *Korvin-Piotrovski* bíró, a városi társaság egyik legismertebb gavallérja, a kinek külföldi kódéseiről a legfurcsább mesék keringtek szájról-szájra. A lovag szerelemre gyult egy feltűnő szép leány iránt s miután kosarat kapott szerencsésebb vetélytársát párbajra hívta ki. A párbaj sebesülés nélkül végződött. Egy napon a lovag azt a hirt kapta, hogy a leány férjhez ment a vetélytársához. Ez a hír nagyon felizgatta; idegessége megfokozódott, mikor este a színházban véletlenül *Paskovski* közjegyző mellé került, aki párbajban vetélytársának segédje volt. *Korvin Piotrovski* ekkor kieszt valamit. A színpadi szereplőkkel együtt kezdte énekelni a szindarab énekszámait. Szomszédja, a közjegyző ezért reudreutasította, mire összeszólkoztak s a közjegyző arcúttötötte a lovagot, *Piotrovski* erre revolvert rántott elé és kétszer rálött *Paskovskira*. A sebek nem voltak halálosak és *Paskovski* azóta fel is gyógyult. A bíróság sok enyhítő körülményt látott fenforogni és azzal a büntetéssel sújtotta a szerelmes különcöt, hogy egy évre a fegyencek századába sorozzák be, 3 évig rendőri felügyelet alá helyezik és megfosztják a hivatalától és a nemességétől.

— **Bányászerecsétlenség Kassa mellett.** *Kassáról* táviratozzák, hogy az olcói kőbányában dinamitrobbanás volt, melynek három emberélet esett áldozatul. *Kollár István*, *Zuhár János* és *Pecse József* munkások holttestét darabokra szakgatva találták meg a romok alatt. Néhány munkás megsérült.

— **A karácsonyi különvonatnk.** A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erős személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében f. évi december hó 23-ikáról 24-ikére hajló éjjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül Budapest k. p. u.-tól—Győr, Budapest k. p. u.-tól—Szabadkai és Budapest k. p. u.-tól—Aradig külön személyvonatok fognak I. II. és III. oszt. kocsikkal közlekedni. A győri külön személyvonat este 9 órakor indul Budapest k. p. u.-ból és éjjel 12 óra 59 perckor érkezik Győrbe. A szabadkai külön vonat este 9 óra 40 perckor indul Budapest k. p. u.-ból és éjjel 3 óra 30 perckor érkezik Szabadkára. Az aradi külön vonat este 9 óra 35 perckor indul Budapest k. p. u.-ból és reggel 5 óra 39 perckor érkezik Aradra. Az említett vonalok állomásaira utazni szándékozó közönségnek saját érdekében fekszik, hogy a mondott napon ezen különvonatokat

vegye igénybe, mert csak így kerülheti el az ezen különvonatokat követő rendes személyvonatoknál beállani szokott tulsufaltsággal járó kényelmetlen utazást. Budapest, 1901. decemb. 19-én. — *Az igazgatóság.*

— **Brazília ismét császárság.** A „Daily Express” lissaboni levelezője a Braziliából megszökött *Campo Burlido* nevű politikussal beszélgetést folytatott, amely szerint Braziliában politikai és pénzügyi körökben erős mozgalom indult meg a császárság ismételt visszaállítására. A monarchisták erősen fel vannak háborodva a köztársasági korrupció miatt s ennek megakadályozására csakis a császárság visszaállítását tartják célra vezetőnek.

— **Nők az alkotmányban.** Egész Norvégiában a községi választásokon tegnap végre a szavazó-urnához juthattak az emancipált norvég asszonyok. Nagy változásokat vártak ez első föllépésüktől. A radikális párt uralomra jutását biztosra vették, mert talán mondanunk sem kell, hogy az összes asszonyok radikális elveket vallottak, a férjekkel ellentétben, akik annál görcsösebben ragaszkodtak a — konzervatív elvekhez. De a szoknya ez első politikai szereplése nem vált be. Az asszonyok jelöltjei minden vonalon megbuktak, mert a ravasz bizottságok úgy osztották be a listát, hogy az asszonyok szavazatai szétforgácsoltak. De jövőre annál hevesebb harcra készül az asszonyok pártja.

— **Röntgen-sugarak egy kórházban.** Mint értesülünk, a nagybecskereki kórház igazgatósága azon fáradozik most, hogy egy teljesen felszerelt *Röntgen-szobát* rendezzen be a kórházban. A terv már a megvalósulás felé látszik közeledni s így nincs kizárva, hogy nemsokára már Röntgen-sugarakkal tágitják ki a gyógykezelést a sebészeti osztályon.

— **Leharapta a nyelvét.** Rémes, hátborzongató rabiógyilkossági kísérlettel kiszinezve, napok óta közbeszéd tárgyát képezi Kolozsvarott *Balassa János* pincér esete. Az erre vonatkozó különböző verziók közül legelterjedtebb az a hír, hogy Balassát vasárnap éjjel i. meretlen parasztleányok rablásai szándékából megtámadták, fojtogatni kezdték s midőn segélyért kiáltott, egyik támadója *levágott a nyelvéből egy darabot.* A torkát is át akarták metszeni, de valaki megzavarta munkájukban s így áldozatukat az árokba dobva — emenekültsk. Ott találták aztán meg a kora reggeli órákban. Később azonban kiderült, hogy az előbb elmondottaknak csak egy nagyon kis része felel meg a valóságnak. Az eset a következő: Balassa János szombaton egy odaváló kávéval meg egy másik pincérrel egész éjjel mulatott, még záróra után is egy jó ideig. Végre, midőn a társaság szétszórult, Balassa meglehetősen ittas állapotban a Kővári-telép felé vette útját. A hogy a kóromsötétségben az Erzsébet-úton végigbotorkált a Hercegovina előtt levő cölöphöz megbotlott, elesett, miközben állát a cölöphöz verte s nyelvét kettéharapta. A mint a nagy fájdalomtól így a földön vergődött, beesett az árokba, hol aztán reggel a városba igyekvő falusiak megtalálták. Az esetről értesítve lettek a mentők, kik a sérültet beszállították a Karolina kórház sebészeti klinikájára. Ott fekszik Balassa most is. Esméletéhez jött már, de az orvosok véleménye szerint — kevés a remény arra nézve, hogy beszélő képességét visszanyeri.

— **Színházak trustje.** Természetesen Amerikáról van szó, a hol most a trust-ök divatját élük. Mint New-Yorkból írják, ott 16 előkelő színház igazgatói trustöt alakítottak legnagyobb ellenségük, a sajtó ellen. A trust célja, hogy a new-yorki nagy lapok nem megvesztegethető kritikussait elnémissák és hogy a jövőben a színházi kritika csakis a trust szankcionálása mellett gyakoroltassék. A színházi direktorok trustje az első csapást a „Commercial Advertiser” című lap ellen mérte, mely New-Yorknak egyik legelőkelőbb napilapja. A trust értesítette nevezett lapot, hogy a 16 színház a laptól mindaddig megvonja a hirdetéseit, a míg el nem bocsátja Hapgood Norman urat, a lap színházkritikusát, a ki, úgy látszik, nagyon

gyomrában feküdt a szinigazgató uraknak. Ugyancsak ezzel egyidejűleg a trust lájborgánuma, a „New-York Dramatic News” a következő kommunikét tette közzé: „Miután a színházi hirdetések a legmagasabb árakkal fizetnek, ennél fogva a színházaknak joguk van befolyást gyakorolni a drámái kritikára. A „Commercial Advertiser” a színházi hirdetések megvonása által hetenként huszszor többet veszít, mint a mennyi Hapgood Normann ur évi fizetése. Ezt a lap tulajdonosai már bizonyára kiszámították. New-York többi napilapjai ebből bizonyára példát fognak statuálni és kritikáikban a jövőben bizonyára udvariasabbak lesznek.” Ebben a közleményben az igazi amerikai cinizmus megnyíla kozását látjuk.

— **Delhaes István hagyatéka** Nagy értékű műkincsek érkeznek legközelebb Budapestre Delhaes István magyar születésű festőművész hagyatékából. A művész ez év április havában halt meg Bécsben Ott töltötte élete javát csöndesen visszavonultságban és szorgalmas munkás ámban, de végredeletével is megmutatta hogy hü volt hazájához. — Delhaes István festőművész egy, Budapesten megtelepedett flamand-család ivadéka volt. Itt született 1848-ban, vagyos kereskedő-szülőktől. A művészi pályára készült s jeles festővé képezte ki magát a külföldi mesteriskolákban. Nálunk akkor még kifejtett művészi élet nem volt, az ifjú Delhaes tehát tágabb teret, tartalmasabb környezetet keresett s hogy messze ne kelljen szakadnia, Bécsben telepedett, hol fényes műtermet rendezett be. Ott dolgozott mindvégig csöndben, de szorgalmasan és számottevően. Különösen értékes történeti festményei s őszinte nemzeti érzülettel ihletve alkotta meg a millenárius kiállításra szánt oriai művét, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn Bécs város meghódol Mátyás diadalmas serege előtt. A kiállításon nem lehetett a négy méretű képet elhelyezni s az most már az épülő szépművészeti muzeumba kerül. A nagy visszavonultságban élő művész mintegy fél millió korona értékű műtárgyat és régiséget gyűjtött össze s ezt a tavasszal bekövetkezett halála előtt a magyar muzeumoknak hagyományozta. A végredeletet nagy csalódással vették tudomásul a bécsiek, kik azt hitték, hogy Delhaes őket fogja a nagyértékű gyűjteménnyel megajándékozni. A fejedelmi hagyományból, mely rendkívül becses kés-, érem-, sisak- és iparművészeti gyűjteményt tartalmaz, a Nemzeti Múzeum, az Országos képtár, a Szépművészeti Múzeum, különösen pedig az Iparművészeti Múzeum fog részesedni. Az átvétel már meg is történt.

— **Egy anya rémtette.** *Bécsből* telegrafálják: *Morawicki* betűszedő felesége Herralsban tegnap állítólag házi pörpatvar következtében három kis gyermekét második emeleti lakásának ablakából kidobta az utcára és azután maga is leugrott. A három gyermek közül *kettő már meghalt*, a harmadik és az anya súlyosan megsérült.

— **Az emberiség láb nélkül.** Egy angol egyetemi tanár *Joung* egy amerikai lapban komolyan foglalkozik azzal, hogy ezer év múlva nem lesz az embereknek csont a lábukban, hanem valami para-féle, olyan mint amilyenből a fül kemény rész áll. Az an ol tanár elméletét arra alapítja, hogy a közlekedési eszközök tökéletesülésével az emberek a gyalog járástól elszoknak s a csont teljesen meg fog puhulni.

— **Lehet-e gondolni** szebb meglepetést egy művészies kivitelű életnagyságu fényképnél? Hisz ez nem muló értékű ajándék, hanem olyan, melyet mindenki becses emlékként őriz meg. *Porter Vilmos* Nagy Aruháza, Aradon igazi nagyvárosias szellem-től indítatva, módot nyújt mindenkinek ahhoz, hogy egy ilyen 65 centiméter nagyságu platin-bronz fényképhez *teljesen ingyen jusson*, csupán a díszes papírkertért, amelybe a kép foglaltatik és foszítva lesz, térítendő meg 8 korona. Igényt tarthat pedig ilyen képre *minden vevője a Nagy Aruháznak*, aki 20 koronáért bevásárol. A karácsonyi bevásárlások alkalmából, az ilyen kedvezmény eléggé nem is méltatható.

— **A helybeli és vidéki vevő-közönség** becses figyelmébe ajánljuk a szolid, ismert *Ladler* Lajos

női- és férfi-divat üzletét, hola karácsonyi idényre külön osztály rendeztetett be, leszállított árakkal, hol minden alkalmas ajándék-cikkek kaphatók, úgy mint: egy ruha díszel már 108 krajcártól, egy tucat zsebkendő 65 krajcártól, egy kötény már 21 krajcártól stb. minden más cikkekben is, valamint maradék-eladás.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A nagyérdemű közönség** b. figyelmébe ajánljuk a helybeli szolid és törekvő *Czigelbrier Győző* vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **x— Festészeti műterem** nyílt meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. Schreyer-ház első emeletén 16. ajtó, november 3 an *Millye Kálmán* akad. festő és *B. Ujváry Ernő* vezetése alatt. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen *arcképet*, ugy természeti ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítenek, nemkülönb. megrendelhető minden más tárgy *festmény*, mint *táj, csendélet, szalon és egyházi kép.* A közlő ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendeléseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívüli előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenkint kétszer előadják a szemléleti látszattant, melynek tudása nélkül jól szeml. lehetetlen. Fölvételnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándéktárgyakat akarnak meglepetésül készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7 ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. Tanítványok fölvételnek minden nap.

Erkölcshírő a börtönben.

(*Elítélt demagóg.*)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, december 20.

A debreceni törvényszék tárgyalási terme ma zsufolásig megtelt hallgató közönséggel. Egy hirhedt demagóg és nagyképu erkölcshírő állott a törvény színe előtt — többrendbeli *váltóhamisítás* miatt.

Két nevet tett híressé a ma elítélt delikvens. Igazi neve *Máté László*; Debrecenben városi hivatalnok volt s három váltóhamisítás sült ki reá. Megszökött s a hivatalos lap meg a Rendőri Közlöny országossá tették a *Máté László* nevet.

A másik név, a melyet rövidebb ideig viselt *Molnár László*. Ez pedig a képviselőválasztások ideje alatt lett hirhedt. Az egész országot bámulatba ejtette az a *Molnár László*, a ki *Sima Ferenc* szentesi lapját szerkesztve, erkölcshírő gyanánt szerepelt s a mellett oly hangon terrorizált, a mely eladdig még Szentesen is ismeretlen volt. Ez a *Molnár László* pedig nem volt más, mint az álnév alatt rejtőzködő debreceni váltóhamisító.

A mai tárgyaláson a híres erkölcshírő híven beszámolt kalandjairól.

Midőn a váltóhamisítás kiderült, elmene-kült Debrecenből s Románián keresztül Amerikába akart menni. Romániába találkozott *Sima Ferenc*szel, az üldözők nemes pártfogójával, a ki megsajnálta a szorongatott embert s tanácsokkal és jó ajánlólevéllel látta el.

Ekkor vette föl a *Molnár László* nevet és *Sima Ferenc* ajánló levelével fölkereste *Molnár Jenőt*, a szentesi képviselőjelöltet, a ki megtette őt pártlapjának szerkesztőjévé.

A választások alatt bátran garázdálkodhatt. Senki se tudta, hogy az erkölcshírő szerkesztő urat három rendbeli váltóhamisítás miatt körözik. De a választások után ráismertek és letartóztatták.

A mai napon tartott tárgyaláson a debreceni törvényszék 10 hónapra ítélte Mátét, a ki megnyugodott az ítéletben.

Az ügyész felelősséget vállalt.

TANUGY.

(—) **A tanítóegyletekről.** Wlassics Gyula kultuszminiszter — mint értesülünk — legközelebb körrendeletben fogja szabályozni a tanítóegyletek működését. Eddig ugyanis a tanítóegyletek működését nagyrészt az ötlet-szerűség jellemezte, szervezeti egység, határozott vezérlő szempontok nélkül, a tagok egyéni érdeke, hajlama, foglalkozási köre tüzte ki a tárgyalás céljait. Az új rendelet ezt a bizonytalanságot van hivatva megszüntetni és az intenzív belső munkát előkészíteni. A rendelet ugyanis arra fogja buzdítani a tanfelügyelőség révén a tanítóegyleteket, hogy inkább kevesebb, de tartalmas gyűléseket tartsanak s ezek ellenőrzését a tanfelügyelőkre bizzák. Ez intenzív működés első sorban a helyesen megválasztandó eszméktől függ, melyek első sorban pedagógiai kérdéseket öleljenek fel és így nagyban elősegítik az önművelődést. Ezzel kapcsolatban még egy nevezetes intézkedéssel találkozunk az említett rendeletben. Az állami tanítók — tudvaleg — a gyűléseken való részvétel céljából segélyben részesülnek s e segélyek gyors és pontos kiutalványozása tárgyában intézkedik a rendelet. Még pedig olyképpen, hogy ezt az egyletek önkormányzati hatáskörébe utalja át, az által, hogy a segélyt egyszerre utalványozzák ki az egyletnek, ez pedig tagjainak s a megmaradt részletet jutalomdíjakra fordíthatják.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A gyulai petíció.** A kuria második választási tanácsa, mint megirtuk, a gyulai mandátum ellen beadott petíció tárgyalási határnapját jövő évi április elsejére tüzte ki. A kérvényzők a kuria által megjelölt hiányokat pótolván, a Polónyi által beadott kérvény eljárás alapjául elfogadtatták. A mint értesülünk, K. Schriffert József és társai a választás megsemmisítését az alapon kérik, mert dr. Bodoky Zoltánra 26 olyan választó is leszavazott, kik a választói névjegyzékben Csabán is fel vannak véve s miután Csabán egyhangú választás volt, olybá veendő, mintha Zsilinszky Mihályra is leszavaztak volna. A választásról szóló törvény szerintek tiltja azt, hogy a választók egy ciklusban két helyen is gyakorolják szavazati jogukat, ugyanezért a pusztaperjesi 26 birtokos, csabai illetőségű választó szavazatát megsemmisíteni és Bartha Miklóst megválasztott képviselőnek kimondani kérik. Ha pedig a kuria érvelésüket nem fogadná el, úgy a vesztegetés bizonyítására a vizsgálat elrendelését és annak foganatosítására határnap kitűzését kérik. Meglehet, hogy a kuria a petíció ebbeli kívánásának eleget tesz és a vizsgálat megejtésével, miként a kisjenői és margittai mandátumok ellen beadott panaszok tárgyalása alkalmával is történt, a nagyváradi kir. ítélőtáblát bizzák meg és a vizsgálóbiztos kirendelése iránt Ritók Zsigmond táblai elnököt megkeresik.

NAPIREND.

December 21. Szombat. Róm. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Izraelita naptár: Sabbat, Vajigas. — Görög-keleti naptár (december 8.): Patáp. — A nap két 7 óra 31 perckor, nyugszik 3 óra 54 perckor. A hold két 0 óra 54 perckor, nyugszik 2 óra 17 perckor. **Időjárás.** Legnyomás reggel 7 órakor 758.6 milliméter, délután 2 órakor 754.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 10.5, délután 2 órakor C° + 14.0. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 3, délután 2 órakor DK. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter. **Időjelzés.** A központi meteorológiai intézetnek Arad ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék. **Szabadságszolgálat emléktárvan országos múzeuma** (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér. **Költősej-könyvtár.** Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

December 21. A makói ur-kaszinó kalikó-bálja. **December 23.** A központi választmány ülése délelőtt 11 órakor. **December 26.** Tombola-estély Uj-Aradon (Martini-vendéglő.) — Az új-panóniai állami elemi népiskola tantestületének táncmulatsága. **December 29.** Földessy Arnold gordonkaművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Iparhatósági megbízottak választása (Városház). **December 31.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak főműhely személyzetének Szylveszter-estélye (Millennium külön terme.) — Az aradi kereskedők körének Szylveszter-estélye (Központi szálló). **Január 4.** Református-bál (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyező- és temetkezési-egyletének táncestélye (Kass-vendéglő.) — A berzovai iparos és kereskedő ifjuság táncvigalma (Nagyvendéglő). **Január 5.** Az aradi könyvnyomdászok egyletének árcos bálja (Fehér Kereszt.) — A II. kerületi jótékony fillérasztársaság választmányi ülése este 6 órakor. **Január 11.** Aradvármegye tisztviselőinek táncestélye (Fehér kereszt.) — A pécskai izraelita nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Pécskaváros vendéglő). **Január 18.** Az aradi mérnök és építész-egylet estélye (Központi szálló). **Január 19.** A II. kerületi jótékony fillérasztársaság közgyűlése délután 3 órakor. **Február 1.** Az aradi tanítók és tanítónők bálja. **Február 9.** Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

Templomépítés folytán

jelenleg a Minorita épületben lévő helyiségeimből 1902-ik év tavaszán kiköltözöm, miért is

férfi divat, diszmű, gyermekjáték, utazási-felszerelések és pipere-árúimat jutányosan árúsítom el.

Ifj. Szojka János

a JOKEY-hoz. 1736

Arad, Andrásy-tér 13. szám.

KOZGAZDASÁG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Ha kora reggel ébredéskor a hőmérő 90 meleget mutat, ez enyhe őszi időjárásról tesz bizonyosságot. Ugy hinné az ember, hogy most lesz október hó eleje, ha a levegőn jár.

Ez az időjárás a jól táplált vetéseket előnyösen erősíti, fejleszti és épen nem mondható, hogy a fagy hiánya következtében a termőföldnek nincs meg a nyugalma, s ezért a jövő gazdasági év rossz eredményű lesz. Ennek ma nem szabad hiteit adnunk, csupán erős fagy érthet vetéseinknek, ha azokat nem lepi hó-takaró.

Mintegy 500 méte:mázsa buza és 700 mé-ter-mázsa tengeri jól tartott áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súly-egységet véve alapszámításnak, korona ér-tekben:

- Buza I-ső minőségű 7.80—7.85.
- Buza közép minőségű 7.80—7.70.
- Tengeri 4.30—4.35.
- Rozs 6.40—6.50.
- Arpa 5.90—5.40.
- Zab 6.70—6.80.

Az irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 20.

Déltőzsde. Buzakínálat mérsékelte, a vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 10.000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek bányadtak. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

- Buza 1902. áprilisa . . . . . 8.63—8.64
- Rozs 1902. áprilisa . . . . . 7.31—7.32
- Zab 1902. áprilisa . . . . . 7.40—7.41
- Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.39—5.40
- Répe 1902. augusztusra . . . . . 11.69—11.70

Zárul 5 órakor:

- Buza 1902. áprilisa . . . . . 8.64—8.65
- Rozs 1902. áprilisa . . . . . 7.32—7.33
- Zab 1902. áprilisa . . . . . 7.41—7.42
- Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.41—5.42
- Répe 1902. augusztusra . . . . . 11.60—11.70

Zárul 5 órakor:

korona

- Osztrák hitelrészvény 651.50
- Magyar hitelrészvény . . . . . 666.—
- Leszámitolóbank részvény . . . . . 424.—
- Rima-Murányi vasúti részvény . . . . . 467.—
- Osztrák-magyar Államvasúti részvény 654.25
- Közuti vasút . . . . . 590.—
- Városi villamos vasút részvény . . . . . 290.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 20. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli súlyban ——— fillérig. Öreg közép pá-ronként 300—400 kilogramm súlyban ——— fillérig. Flatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyba-g 90 — 92 fillérig, Flatal közép páronként 251—320 kilo-gramm súlybaa 88 — 90 fillérig. Flatal könnyű páron-ként 250 kilogrammig terjedő súlyban ——— fillérig

Sertéslétszám. December hó 17. napján volt készlet 31,354 darab, december hó 18. napján felhajtott 690 darab, december hó 18. napján elszállított 589 darab, december hó 19. napján maradt készletben 31,455 darab

Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, december 20.

Magyar aranyárjádék 40/0	113.50
Magyar koronajárjádék 40/0	94.10
Magyar arany 41/20/0	121.35
Magyar ezüst 41/20/0	100.70
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.15
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	177.50
Hisziaszabályozási és szegedi kölcsön	147.—
Osztrák papírjárjádék	98.85
Osztrák járjádék ezüst	99.90
Osztrák járjádék arany	118.90
Koronajárjádék	95.75
1860-iki Államsorsjegyek	141.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbank részvény	665.50
Osztrák hitelbank részvény	650.73
Osztrák-magyar Államvasút	653.—
40 frankos arany (Napoleonador)	19.05
Német birodalmi márka	117.22
London	239.25
Paris	95.12

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. L. Vinga Kerdezett sorsjegyei közül eddig egy sem soroltatott ai.

C S A R N O K.

A kétféle nóta.

Irta: Gárdonyi Géza.

[2]

(Folytatás.)

A tűz már vigan lobogott. János karót tördelt még hozzá s két szőlőtuskót is vetett reá. Aztán elővette a pipáját s ő maga leült a tűz mellé

— Hát vót-e ma sok szőröncsége kendnek?

— Nyóc grajcar az egész, — felelte az öreg. — Móg három tarisznya kenyér. De azt eladtam a kocsmárosnak.

Ő is piát huzott elő a csizmája szárából. Jancsi odatette eléje a dohányzacskót

— Mert látod, — folytatta az öreg — többnyire kenyeret adnak. Azt pedig nem fogyaszt-hatom el.

Jánosban a kenyér szó gondolatot költött.

— Szalona is van itt — mondotta fölpil-lantva a polcra. — A multkor itt hagytam egy tenyérnyit. Kár vót, hogy eladta kend a kenye-ret, mert neköm nincsen.

— De van énneköm. Egy karajt möghagy-tam, a mit a mónáréknál kaptam.

Azzal benyult a tarisznyába; benyult szinte vállig és egy nagy karaj fehér kenyeret huzott ki belőle.

Jancsi kissé meghökölt a koldus-kenyértől.

— Mit eszik kend hónap? — mondotta tétován.

— Mit eszek? — felelte szinte sértődve az öreg. — Ne fájjon attul a fejed. Nem éhez-tem én még soha életemben.

A következő percben már sustorgott a szalonna. A pap szolgálja gyakorlott kézzel forgatta a nyárson. Hallgatták. A tűzbe hűlő zsir-cspek kék lánggal sercegték a parázsban.

János fel felemelte a szalonnát és a kenyérré hullatta olvadó cseppjeit. Aztán beledugta ujját a borba:

— Már meleg. Igyunk tán előbb.

Odanyujtotta a fazekat az öregnek.

Az öreg félretörülte a bajuszát és ivott.

— Ajha! — mondotta belecsudálkozva a levegőbe.

Csettentett a szájával, azután újra kortyogatott.

— Igaz-e! — felelte János büszkén. — Nem bolondok a papok!

Az öreg fejcsóválással felelt s rábámult a fazékra.

Most már megsült a szalonna is. A kenyeret elfelezték.

Egy óra múlva már piros volt mind a kettő és vidám szélesen.

Az öreg fölemelte a mutatóujját és nagyjókedvében rákezdte:

Tisza partján csináltattam egy csárdát,

Abba méri kis angyalom a borát.

Ezüst iccze, arany messzó!

Azért járok ilyen késő

Tehozzad!

Öreges hangon dalolt és fatüdővel; de a pipájával vidáman integetett hozzá és két öreg szemében az ifjuság tüze lobogott.

János is vele dalolt. Nem ismerte ugyan ezt a régi nótát, de az első szótágról kitalálta a másodikat s mikor ismételték a nóta derekától, János az arany messzónél ledurrantotta a süveget a földre.

No ilyen vigan voltak.

— Hej Jancsi, — mondotta az öreg, mikor pihenést tartottak, — mikor olyan fiatal vótam . . . De már régön vót.

S mikor azt mondta; fiatal vótam, — végighuzta az ujja közt a bajuszát.

— Még tán szeretője is vót kendnek? — kiáltott Jancsi.

S röhögött.

Ez a százéves töpörtyü! Ez a kis pulyka-orru, szemöldöktelen torzember, hogy ennek szeretője volt!

— Talán az is vót, — felelte elmélázva az öreg.

De nem sokáig időzött ennél a gondolatnál, hálás tekintet vetett Jancsira és szólott:

— Ha veled most nem találkozok Jancsi, bizony kiövött vóna a farkas a csizmából.

— Fenét ötte vóna. Mit övött vóna kendön? S röhögött.

— Nono, — szól az öreg, — szereti az a csontot is.

— Nem gondóta kend, igaz-e, hogy ilyen jól élünk ma!

— De nem ám.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délután	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsin délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesreg szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi színház.

Bérlet 76. sz.

Páros

Szombaton, 1901. évi december hó 21-én:

A bőregér.

Operette 3 felvonásban. Meilhac és Halévy „Reveillon” című bohózata után írták: Haffner és Genée Richard. Fordította: Vezéry Ödön. Zenéjét szerző: Strauss János.

SZEMÉLYEK:

Eisenstein . . . Gireth K.	Falke, jegyző Nemes S.
Rozalinda . . . Szoyer Ilona.	Blind, ügyvéd Arkossy V.
Frank . . . Polgár S.	Adél . . . Felhő Rózsá.
Orlovsky . . . Haidt Margit.	Frosch . . . Fenyéri Mór.
Alfréd . . . Boda Ferenc.	Ida, tancsnő Komlósy I.

Kézbe 7 óraker.

NYILTTÉR.*

Kolmann Villibáld és neje szül. Korody Anna a maguk, valamint Amália leányuk és az elhunyt nagyanyja: özv. Novák Jánosné szül. Scheffer Amália, továbbá számos rokon és ismerőseik nevében is mélyen szomorodott szívvvel tudatják szeretett jó leányuk, illetve testvér, unoka és rokon:

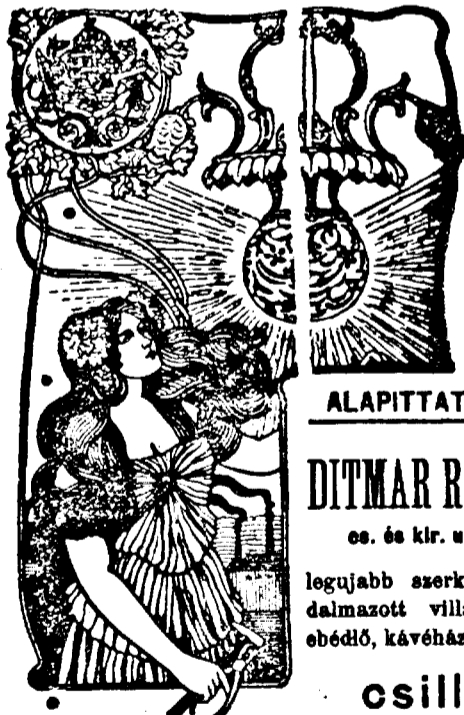
Sárossy Jankának

folyó évi december hó 20-án éjjeli 1 óraker, életének 16-ik tavaszán hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai december hó 21-én délután 3 óraker fognak Illés-utca 132. számú gyászszobából a róm. kath. szertartás szerint az alsó temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Nyugodjék békében!

Arad, 1901. december hó 20-án.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

cs. és kir. udv. szájhó

legújabb szerkezetű, szaba dalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrásy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgykból.

Legújabb!!

„Kaiser” zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorfi alpaca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Tisztelettel értesitem szeretett Aradvárosunk nagybecsült lakosságát, a közel- és távolból hozzánk szívesen járó közönséget, hogy üzletemet a közelgő

karácsonyi szent ünnepekre a legújabb ajándékok különlegességeivel

szereltem fel, miért is annak szíves megtekintését kérem és maradtam

Arad, 1901. évi december hó.

Kiváló tisztelettel:

MARESCI GYULA

baró Bohus István ur házában,

Atzél Péter- és Zrinyi-utca sarkán, a színház főbejáratával szemben.

1759

Krausz Paulin

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Ritka alkalom karácsonyi és újévi ajándékok olcsó és célszerű bevásárlására!

Gyönyörű ifjusági iratok, képes és mesékönyvek mélyen leszállított áron.

Divatos és finom levélpapírok, családi és apróbb kaszetták remek kivitelben, meglepő olcsó áron.

Magyar és német imakönyvek!

Karácsonyi, újévi és egyéb levelezőlapokban óriási készlet.

Karácsonyfa-diszek, újévi felhuzó kártyák, szemkápráztató választékban.

Dísz-tárgyak, mint: remek tintatartók, festékdobozok és játékok (lottó, lóverseny) stb.

Névjegyek azonnali legjutányosabb elkészíttetése.

Minden bel- és külföldi folyóirat és divatlap raktáron!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,

könyv- és papírkereskedése.

Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Ugyane cég ajánlja a t. olvasó-közönség szíves használatára 60,000 kötetből álló **kölesönkönyvtárát**. Minden irodalmi ujdonság azonnal kapható. Havi bérlet 1 korona 20 fillér, egyes kötet 8 fillér.

29695—1901.

Hirdetmény.

Értesítjük a közönséget, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Miniszterium 88341/1901. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a folyó évi december hó 22-ére és ugyanezen hónap 29-re eső vasárnapokon az 1891. évi XIII. tör. ényezikk 8. szakasza alapján 1892. évi márczius hó 5-én 14837. szám alatt kiadott rendelet II. A. 2, 3, 4, 5. pontjai alatt említett ipari és kereskedelmi lételepekben, az ipari munka, illetőleg az adás-vevés egész napon át végezethessék.

Arad, 1901. évi december hó 20.

A városi tanács.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatás leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; leve-
lbeni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Lázár Gyula

fűszer, csemegé, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és as-
ványvizek főraktára

Aradon, Andrassy-tér 19. szám,
(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó áruk a
legelőszőbb áron.

Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Karácsonyfadisz-cukorkák dus vá-
lasztékban! 1718

Telefon 344.

Használt ékszerárgyakat
új ékszerekre becserélni
legalkalmasabban

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerésznek lehet,
Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Legnagyobb választék
karácsonyi és ujévi
ajándékokban.

VESZÉK ZÁLOGCZÉDULÁKAT.

Utbaigazítással, tanácsokkal

szolgál minden képzelhető

teendőket elvégez,
okmányokat megszerez

miniszteriumoknál, bármely hatóságnál,
jogtanácsosa segélyével bíróságoknál, ka-
tona, anyakönyvi, telekkönyvi, illeték, adó,
ipar, utlevél, nagykorúsítás, örökbefogá-
dás, törvényesítés, honpolgárság, illetőség
és megsemmisítési ügyekben.

Örökségek, követelések, letétek érté-
kesítése. 1501

Szeszgyáraknak, Contingens, új iparvállala-
toknál engedély s állami kedvezmény ki-
eszközése. (Sokoldalú tapasztalat. Pontos
kiszolgálás. Méltányos díjazás). Rémi és
Kormos. Budapest, régi posta-utca 10.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű
Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálkás-
odás ellen. Minden egyéb
szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen
és Khudy József a Szűz-Máriá-
hoz címzett gyógyszerárában
Aradon. 1773

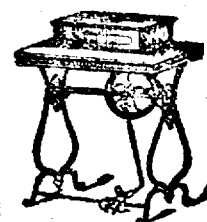
Karácsonyra vegyen

legjobb minőségű

Singer-varrógépet

Kalmár József

1534 műszerésznél

32

forintért

Arad,

Salacz-utca 2.

Szakszerű

javitóműhely.

Villanycsengők és telefonberendezések.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak
alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók. 1718

Nagy karácsonyi kiállítás!

Wild Ferencz

ozukráuznál

Boros Béni-tér 15. szám (Dengl-ház).

Telefon 403.

Óriási választékban és feltűnő olcsón ka-
phatók karácsonyi czukorkák, karácsonyfa-
díszek, mandula sütemények, stb. Továbbá
naponta friss teasütemények.

A legújabb torták 1 koronától feljebb.

Egész karácsonyfák feldíszítése szépen és
igen olcsón elvállaltatik. 1696

Ha hull a haja!

használon

Kossuth-féle

haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen,
kitűnő haj-ápoló szer.

1 próba üveg ára 2 korona.

Kapható a megváltóhoz ozkmett gyógyszer-
tárban 916

M.-RADNAN.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos oszengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 566

Egy a jegyzői teendőkben
jártas

írások

alólirottánál azonnal

alkalmazást nyerhet.

Kurticsón, 1901. december
hó 18-án.

1786 Szerény Sándor,
jegyző.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” kor-
pa elleni fejmoso, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igaz-
olja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintőzet bizonyítványa.

Ezen fejmoso rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmoso minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1786

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Báli és estélyi cipők minden színben.

WEINBERGER JÁNOS

1792
cipőáruháza

a nagy csizmához

Arad,

Andrassy-tér 20.

Ajánlja 25 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermeklábbeli raktárát.

Valódi Michelstädter-féle Triumpf-cipők kizárólagos raktára.

103608—1901. II. 2. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok mezőgazdasági
répa szeszgyáraiban előállított szeszből 1000 hectoliter 0/0 cen-
tingens finomított szesz kerül eladásra.

Felhívtnak tehát a venni szándékozók, hogy egy (1) ko-
ronás bélyeggel és az ajánlott szeszárának 10/0-át tevő bánat-
pénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m.
kir. állami ménesbirtok igazgatóságához 1902. évi január hó
10-én délelőtt 10 óráig nyújtsák be.

Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a
gazdasági főigazgatónál (földmívelésügyi miniszterium II. em.
80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál
megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1901. évi december hó 7-én.

1789

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

4 frt 34 egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll, és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 6 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 drb.

6 frt 45 egy hat személynek való ételkészlet legfinomabbkarlsbadi porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsenyétál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 drb.

3 frt 95 egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll, és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 cukorkartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 drb. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszaküldetik. Ládaért 60 kr. számítatik. Megrendelések utánvét mellett az utolsó vasuti állomás megjelölésével eszközöltetnek.

Szabó Albert

üveg, porcellán és lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Női-kalap divatüzlet átvétel.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki hölgyközönség nagybecsű tudomására hozni, hogy a rég óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő elsőrangú Lux Jozefa tulajdonát képezett

Női-kalap divattermet

Andrássy-tér 22. sz. alatt

átvettük és azt LUX JOZEFA utóda cég alatt tovább vezetni fogjuk.

Támaszkodva számos éven át e téren szerzett tapasztalatainkra, valamint az eddig irányunkban tanúsított jóindulatu pártfogásba, reméljük, hogy új üzletünkben is nagybecsű támogatásáfa számíthatunk.

Készítünk és raktáron tartunk mindennemű párisi és bécsi modellek szerint készült **női kalapokat.**

Elvállalunk **tofffestéseket, kalapfestéseket, formálásokat, átalakításokat** valamint mindennemű **javitásokat.**

Gyászkalapok

legjutányosabb áron pontosan készítettnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra is kéri

Tisztelettel

1378

KOCH RÓZA és TÁRSA.

Legolcsóbb karácsonyi ajándékok bevásárlási forrása!

Állami telefon : 247.

Állami telefon : 247.

Hol?

HAJEK ANTAL

üveg- és porcellánkereskedő cégénél

ARADON, FORRAY-UTCZA (ÜVEG-UDVAR.)

Legnagyobb választéku

disztárgyak, úgy mint használati és háztartási cikkekből,

melyek karácsonyi és ujévi meglepetésül igen alkalmasak.

Ezek megtekintésére a nagyérdemű közönség becses látogatását kéri a cég tulajdonosa.

1464

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Nagy karácsonyi szőnyeg vásár!!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg	13.— frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg	1.35 „
1 „ Kidderminster szőnyeg	1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg	2.20 „
1 „ Cocus futó szőnyeg 90	
ctm. széles	... .. 1.— „

1 mtr. Imperial futó szőnyeg	2.20 frt.
1 „ Brüsseli futó szőnyeg	1.— „
1 ablak szövet függöny...	1.— „
1 „ csipke függöny ...	1.80 „
1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.	
hosszu... ..	23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

1188

Nagy választék!

Gyermek-kocsi. Vas-butó r.

Nagy választék!

Egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.